

Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades per fons públics a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i les seves entitats participades

Introducció

En el marc del procés de presa de decisió i execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, instrument derivat del Mecanisme de Recuperació i Resiliència promogut per la Unió Europea, orientat a mitigar els impactes de la COVID-19, entre altres objectius, s'estableix la necessitat d'actuar d'acord amb el principi de bona gestió financera i, concretament, vetllar perquè es previnguin, detectin i corregixin el frau, la corrupció i els conflictes d'interès i qualsevol altra irregularitat que pugui afectar l'adequada utilització dels fons públics.

En relació amb els fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (d'ara endavant, fons MRR), l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, determina que s'han d'adoptar totes les mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió Europea i vetllar perquè la utilització dels fons es faci d'acord amb el Dret aplicable de la Unió Europea i nacional i, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Dins de l'àmbit nacional, l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre (d'ara endavant, "l'Ordre Ministerial") estableix una sèrie de requisits per a les entitats públiques amb capacitat de decisió i/o execució sobre aquests fons.

Concretament, l'Ordre Ministerial en el seu article 6è estableix que *"Amb la finalitat de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, imposa a Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiària dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència haurà de disposar d'un "Pla de mesures antifrau" que li permeti garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interès"*.

Així mateix, els fons del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (d'ara endavant, fons FEDER) es regeixen pel Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021 (d'ara endavant, Reglament (UE) 2021/1060), que estableix les disposicions comunes aplicables als principals fons de la política de cohesió de la Unió Europea. Aquest Reglament imposa als Estats membres i a les entitats que intervenen en la gestió i execució dels programes cofinançats l'obligació de garantir el compliment dels principis de bona gestió financera, transparència i protecció dels interessos financers de la Unió Europea, així com d'adoptar mesures eficaces i proporcionades per prevenir, detectar i corregir irregularitats i situacions de frau.

En particular, l'article 69 del Reglament (UE) 2021/1060 estableix que els Estats membres han d'emprendre totes les actuacions necessàries per prevenir, detectar i corregir les irregularitats, inclòs el frau, mentre que l'article 74 exigeix que les autoritats responsables de la gestió dels programes disposin de mesures i procediments antifrau eficaços i proporcionats als riscos identificats. Igualment, el Reglament incorpora obligacions específiques relatives a la prevenció dels conflictes d'interès, als sistemes de control i verificació, a la traçabilitat dels fons i a la protecció dels interessos financers de la Unió Europea.

Atès que Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i les seves entitats participades (d'ara endavant, conjuntament, FGC) participen en l'execució d'actuacions finançades tant amb càrrec als fons MRR, d'acord amb el que s'estableix a l'annex 1 de l'Ordre Ministerial, com als fons FEDER, i assumeixen responsabilitats específiques en matèria de gestió, execució, control i seguiment d'aquests recursos, FGC adopta el present «Pla de mesures antifrau» com a instrument corporatiu destinat a reforçar els mecanismes de prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció, els conflictes d'interès i altres irregularitats que puguin afectar els interessos financers de la Unió Europea.

En conseqüència, el present Pla resulta d'aplicació als projectes, actuacions i procediments finançats amb càrrec als fons MRR i als fons FEDER gestionats o executats per FGC. No obstant, les obligacions específiques derivades de l'Ordre HFP/55/2023 i de l'eina MINERVA únicament seran exigibles respecte dels procediments vinculats als fons MRR. En l'àmbit dels fons FEDER, s'aplicaran els controls, verificacions i eines de gestió del risc compatibles amb el seu marc regulador, entre les quals s'inclouen l'eina ARACHNE de la Comissió Europea, els sistemes de verificació de la Generalitat i l'Estat 41.

Sens perjudici de l'anterior, la Presidència d'FGC i de les seves entitats participades podrà acordar l'extensió total o parcial del present Pla a altres fons públics quan la naturalesa de l'actuació, el risc apreciat o les exigències de control i/o normatives així ho aconsellin..

Objecte del Pla de mesures antifrau

El Pla de mesures antifrau que FGC ha desenvolupat té per objecte prevenir, detectar, corregir i perseguir aquelles situacions irregulars que poden arribar a comportar frau, corrupció o conflictes d'interès en el marc dels procediments d'execució de fons públics, amb independència del seu origen, a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.

Així doncs, amb el Pla de mesures antifrau, FGC pretén garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació, els fons públics corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables i aplicant les mesures degudes en relació amb la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Cal destacar que el risc sempre existeix. L'objectiu del present Pla de mesures antifrau és poder disposar de mecanismes que permetin mitigar-lo i reduir-lo al màxim possible en atenció als recursos i capacitat d'autogestió d'FGC.

En última instància, amb l'adopció del present Pla de mesures antifrau es treballa cap a l'adopció i implementació d'un sistema de gestió i control adequat que permeti millorar i supervisar tant el compliment de les obligacions derivades de les disposicions legals com els compromisos ètics i d'integritat en la gestió pública.

D'aquesta manera, el Pla de mesures antifrau pretén abordar el frau en atenció als quatre elements que conformen el denominat «cicle antifrau»:

- Prevenció;
- Detecció;

- Correcció; i
- Persecució.

Amb la combinació de l'avaluació del risc de frau, el disseny i l'adopció de mesures adequades per a la prevenció i detecció del frau, i el ferm compromís de corregir i erradicar les eventuais situacions irregulars, s'aspira a reduir considerablement el risc de frau i contribuir a la consecució d'una gestió pública íntegra.

El Pla de mesures antifrau desenvolupat per FGC compleix amb els requisits recollits a l'article 6.5 de l'Ordre Ministerial. Els requeriments mínims a complir són els següents:

- a) Aprovar el Pla de mesures antifrau en un termini inferior a noranta (90) dies¹ des de l'entrada en vigor de l'Ordre Ministerial o, des que se sàpiga de la participació en l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- b) Estructurar les mesures antifrau de forma proporcionada i sobre els quatre elements clau del denominat cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.
- c) Avaluar el risc de frau (impacte i probabilitat) en els processos clau de l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i la seva revisió periòdica i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.
- d) Definir mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
- e) Preveure l'existència de mesures de detecció ajustades a les senyals d'alerta i definir el procediment per a la seva efectiva aplicació.
- f) Definir les mesures correctives pertinents quan es detecti un cas sospitos de frau, amb mecanismes clars de comunicació de les sospites de frau.
- g) Establir processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació dels fons de la Unió Europea gastats fraudulentament.
- h) Definir procediments de seguiment per revisar els processos, procediments i controls relacionats amb el frau efectiu o potencial.
- i) Definir procediments relatius a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès. En particular, la subscripció obligatòria d'una Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) pels qui participin en els procediments on intervinguin fons públics; la comunicació al superior jeràrquic de l'existència de qualsevol conflicte d'interès potencial i l'adopció per part d'aquest de la decisió que, en cada cas, correspongui, entre d'altres.

A més, per a la confecció del Pla de mesures antifrau s'ha atès també, entre d'altres:

- Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
- Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

¹En aquest sentit, FGC declara que ha complert en tot moment amb la normativa d'aplicació, mitjançant l'aplicació del Pla de mesures de la Generalitat de Catalunya, en un primer moment, i a través de l'aplicació del present Pla, posteriorment.

- Comunicació de la Comissió Europea (2021/C 121/01) relativa a orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interès d'acord amb el Reglament Financer (Reglament [UE, Euratom] 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió)².
- Instrucció de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat de 23 de desembre de 2021³.
- El document de treball «Orientacions per al reforç dels mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès, referits a l'article 6 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, pel qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència», elaborat per la Secretaria General de Fons Europeus del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública⁴.
- El document de treball «Pla de mesures antifrau per a la gestió dels fons *Next Generation* EU. Guia per elaborar-lo i eines a la vostra disposició» de l'Oficina Antifrau de Catalunya de 17 de novembre de 2021⁵.
- Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel que s'estableixen les disposicions comunes relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu Plus, al Fons de Cohesió, al Fons de Transició Justa i al Fons europeu Marítim, de Pesa i d'Aqüicultura, així com les normes financeres per aquests Fons i per al Fons d'Asil, Migració i Integració, el Fons de Seguretat Interior i l'Instrument de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats.
- ISO 37001:2016 de Sistemes de gestió antisuborn⁶.
- OCDE (2020), Manual de l'OCDE sobre Integritat Pública⁷.

Finalment, resulta d'aplicació i obligat compliment en relació amb el present Pla de mesures antifrau altra normativa espanyola i europea d'aplicació, així com els pronunciaments que hagin fet o puguin fer les institucions de la Unió Europea respecte a les matèries tractades en el Pla de mesures antifrau. Així mateix, el Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons MRR de la Generalitat de Catalunya té caràcter supletori.

² Disponible a:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.121.01.0001.01.SPA&toc=OJ%3AC%3A2021%3A121%3AFUL_L

³ Disponible a:

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/D.G.%20PATRIMONIO/Junta%20Consultiva/informes/informes2021/2021-075instruccionPRTR.pdf>

⁴ Disponible a:

<https://femp-fondos-europa.es/documentos/orientaciones-para-el-refuerzo-de-los-mecanismos-para-la-prevencion-deteccion-y-correccion-del-fraude-la-corrupcion-y-los-conflictos-de-intereses-referidos-en-el-articulo-6-de-la-orden-hfp-1030-202/>

⁵ Disponible a:

https://www.antifrau.cat/sites/default/files/Documents/Recursos/pla-mesures-antifrau-gestio-fons-next-generation-eu_guia-eines.pdf

⁶ Disponible a: <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:37001:ed-1:v1:es>

⁷ Disponible a:

<https://www.oecd.org/publications/manual-de-la-ocde-sobre-integridad-publica-8a2fac21-es.htm>

Àmbit d'aplicació

El present Pla de mesures antifrau i les concretes mesures i disposicions que recull resulten d'aplicació als procediments vinculats a l'execució d'actuacions finançades amb càrrec als fons MRR i als fons FEDER, així com, si escau, a aquells altres fons públics respecte dels quals la Presidència d' FGC i de les seves entitats participades acordi expressament l'extensió total o parcial del present Pla.

En particular, el Pla serà aplicable, en general, als procediments d'execució d'aquests fons mitjançant subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis. Cal destacar que el present Pla de mesures antifrau resulta també d'aplicació a procediments de contractació de personal.

Les mesures i disposicions recollides en el Pla de mesures antifrau resulten d'aplicació i d'obligat compliment a totes les persones que integren o presten serveis a FGC.

A més, el Pla de mesures antifrau també serà d'aplicació, en la mesura del possible, a les entitats i persones contractistes i subcontractistes que resultin perceptores o beneficiàries dels fons públics en qüestió.

Definicions rellevants⁸

Conflicte d'interès: situació en què l'exercici imparcial i objectiu de les funcions d'una persona es veu o pot veure compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

En aquest sentit, el Codi Ètic d'FGC defineix un conflicte d'interès com aquella situació d'interferència entre un o diversos interessos empresarials i els interessos privats de cada persona, de manera que aquests puguin comprometre l'exercici totalment professional.

Frau: qualsevol acte o omissió relacionada amb l'ús o presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets; l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació; i/o l'ús indegut o l'ús de fons amb finalitats diferents de les que han estat concebudes.

Corrupció: rebre o sol·licitar, en benefici propi o d'un tercer, per si mateix o mitjançant un tercer, un obsequi, favor o retribució de qualsevol mena o acceptar-ne l'oferta o promesa, per realitzar un acte contrari als deures inherents a la posició o càrrec o per a no realitzar-

⁸ Per a la definició dels termes més rellevants s'ha tingut en compte el Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables en el pressupost general de la Unió; la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2017 sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal; el Document de treball «Avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau» de la Direcció General de la Comissió Europea EGESIF_14-0021-00, de 16 de juny de 2014; OCDE (2017), Recomanació del Consell de l'OCDE sobre integritat pública; entre altres.

lo o retardar injustificadament la seva realització. Això és, un abús de poder d'una posició o càrrec públic per obtenir un benefici de caràcter privat.

Irregularitat⁹: incompliment del Dret aplicable (ja siguin disposicions normatives de la Unió Europea, estatals, autonòmiques o locals), derivat d'un acte o omissió que tingui o pugui tenir perjudici per al pressupost de la Unió Europea.

Red flag (bandera vermella): acció, omissió o decisió irregular, potencialment irregular o aparentment irregular que pot comportar un risc de frau. No implica necessàriament un frau o corrupció, però sí que suposa una alerta per supervisar la situació en qüestió.

Integritat pública: alineació i adhesió a valors, principis i normes ètiques compartides per defensar i donar prioritat a l'interès públic sobre els interessos privats dins del sector públic, més enllà del simple compliment de les disposicions legals aplicables.

Projecte: conjunt d'accions, recursos i mitjans sota la direcció d'un únic responsable (entitat executora) que es crea per aconseguir, en un termini determinat de temps, la finalitat o resultats per als quals s'han definit les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Subprojecte: descomposició d'una part d'un projecte o un altre subprojecte en què per a la seva execució intervé més d'una entitat executora.

Resum del Pla de mesures antifrau

El Pla de mesures antifrau que ha desenvolupat FGC està format pels següents documents¹⁰:

- Manual del Pla de mesures antifrau.
- Informe d'avaluació dels riscos de frau.
- Codi Ètic
- Política antifrau.
- Declaració institucional de lluita contra el frau.
- Model de Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI).
- Procediment de presentació i gestió de les DACIs.
- Procediment d'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès (Fons MRR).
- Procediment d'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès (Fons públics diferents dels fons MRR).
- Procediment de gestió i assignació de fons.
- Qüestionari de prevenció del conflicte d'interès.
- Llistat de *red flags* (banderes vermelles).
- Fitxa de comprovació *red flags* (banderes vermelles).

⁹ L'existència d'una irregularitat no sempre implica l'existència de frau. Així doncs, hi haurà frau quan concorrin també altres elements com la intencionalitat.

¹⁰ Sens perjudici de l'aplicació supletòria del Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons públics de la Generalitat de Catalunya.

- Test d'autoavaluació de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció.

Mesures antifrau

Tal com s'ha exposat amb anterioritat, l'objectiu principal del Pla de mesures antifrau és proporcionar una sèrie de mesures per reduir el risc de frau durant la gestió i execució dels fons públics i, per extensió, evitar el frau contra els interessos de la Unió Europea.

A aquest respecte, la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2017 sobre la lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió a través del Dret penal (Directiva PIF), en el seu article 3.2, estableix que s'entendrà per frau que afecta als interessos de la Unió Europea qualsevol acció o omissió relativa a:

- L'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió Europea o de pressupostos administrats per la Unió Europea, o en nom seu;
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que assorteixi el mateix efecte; o
- L'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents als que van motivar la concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió Europea.

Així doncs, en aquest context, les mesures antifrau desenvolupades per FGC s'estructuren de la següent manera:

- Mesures de prevenció del risc de frau.
- Mesures de detecció del risc de frau.
- Mesures de correcció i persecució del risc de frau.

Mesures de prevenció del risc de frau

Amb l'objectiu de reduir el risc de frau en la gestió i en l'execució dels fons públics fins a un nivell de risc residual acceptable, FGC adopta les següents mesures de prevenció específiques, sense perjudici de les mesures de control i fiscalització ja existents per al normal desenvolupament de les seves funcions públiques:

Informe d'avaluació dels riscos de frau (Annex 2)

L'objectiu de l'Informe d'avaluació dels riscos de frau és identificar i prioritzar els riscos de frau existents a FGC en el marc de l'execució dels fons MRR.

Concretament, s'identifiquen les principals modalitats de riscos de frau; s'identifiquen els principals processos i activitats de risc vinculades als procediments de contractació pública vinculats a la gestió dels fons MRR; es realitza una priorització de les modalitats de riscos de frau detectades a través de l'impacte i probabilitat de comissió; s'inclouen exemples de *red flags* associades a cada procés i activitat, entre d'altres aspectes.

S'adjunta l'Informe d'avaluació dels riscos de frau com a Annex 2.

Autoavaluació periòdica dels riscos de frau (Annex 8)

Amb la finalitat de mantenir actualitzat el nivell de risc de frau i disposar d'una identificació ajustada, FGC, a través del seu Comitè Antifrau durà a terme una autoavaluació dels riscos de frau de forma anual.

A aquests efectes, s'utilitzarà el test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció previst a l'Annex II.B.5 de l'Ordre Ministerial.

S'adjunta el test d'autoavaluació periòdica com a Annex 8.

Revisió de l'avaluació del risc de frau amb caràcter anual

De la mateixa manera, FGC revisarà la totalitat de l'Informe d'avaluació dels riscos de frau amb caràcter anual, com a regla general, així com de forma sobrevinguda en cas que s'hagi detectat algun cas de frau rellevant o hi hagi canvis significatius en les activitats i procediments o en el personal.

En particular, la revisió periòdica variarà segons es tracti d'un risc residual:

- Acceptable: Anualment, o cada dos anys si el nivell de riscos identificats és molt baix i sense antecedents de casos durant l'any anterior.
- Significatiu: Anualment, o una vegada transcorregut el termini d'implementació dels nous controls o mesures addicionals.
- Greu: Immediatament, un cop s'hagin implementat els nous controls o mesures addicionals.

Codi Ètic

El Codi Ètic d'FGC es configura com un document bàsic per a la correcta gestió dels fons públics, procurant establir una cultura de compliment en la qual la integritat i l'ètica siguin presents, més enllà del simple compliment formal de les disposicions normatives que resultin d'aplicació.

Així doncs, el Codi Ètic és un element d'autoregulació que té per objectiu proporcionar una guia d'actuació amb una sèrie de principis ètics i de compliment per a fomentar una millor gestió pública que contribueixi a la reducció de conductes i situacions de frau.

El Codi Ètic va ser aprovat per primer cop l'any 2017 i, posteriorment, ha sigut revisat en diverses ocasions. Es troba disponible a la pàgina web corporativa¹¹.

Comitè Antifrau

¹¹ <https://transparencia.fgc.cat/ca/etica-i-bon-govern/etica>

Pel correcte seguiment i revisió del Pla de mesures antifrau es crea el Comitè Antifrau, d'acord amb la normativa interna sobre la creació i funcionament dels òrgans col·legiats de presa de decisió d'FGC, integrat per membres de les següents àrees:

- Director/a econòmic-financera.
- Cap de l'àrea d'Aprovisionaments i Contractació.
- Cap de l'àrea d'Administració Corporativa i Control Intern.
- Cap de l'àrea de Bon Govern Corporatiu.

En concret, es tracta d'un òrgan amb funcions específiques dirigides a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció i els conflictes d'interès, liderat per la persona que ocupa la direcció econòmic-financera

El Comitè Antifrau es reuneix trimestralment, com a regla general, o bé quan sigui necessari com a conseqüència d'una situació sobrevinguda.

El Comitè Antifrau es configura com el principal encarregat d'impulsar i supervisar el compliment del Pla de mesures antifrau a FGC. Entre les seves funcions es troben les següents:

- Conèixer i resoldre els conflictes d'interès i altres possibles situacions de frau.
- Investigar les comunicacions i alertes relatives als fons als quals s'aplica el PMA derivats per la persona responsable de la Bústia ètica i de compliment d'FGC.
- Comunicar les irregularitats i incompliments a les autoritats pertinents (proposta d'elevat-ho a l'autoritat competent).
- Realitzar l'autoavaluació anual de riscos de frau.
- Resoldre dubtes i consultes que puguin plantejar-se en relació al Pla de mesures antifrau i proporcionar assessorament i orientació a aquest respecte.
- Impulsar les accions formatives i comunicatives en matèria antifrau.
- Impulsar la revisió i actualització del Pla de mesures antifrau.
- Proposar mesures correctores i de millora en relació al Pla de mesures antifrau.
- Informar periòdicament sobre el compliment del Pla de mesures antifrau als òrgans de govern d'FGC.
- Altres funcions anàlogues per a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, corrupció i conflictes d'interès.

En el cas que un dels membres del Comitè Antifrau es trobi en una situació de conflicte d'interès en el desenvolupament d'alguna de les seves funcions, haurà d'abstenir-se immediatament de participar en l'acte en qüestió.

Així mateix, si el membre afectat hagués participat en l'adopció d'una decisió, l'acte afectat haurà de repetir-se.

Política antifrau (Annex 4)

FGC promou la lluita contra el frau i la corrupció, així com la prevenció i gestió adequada dels conflictes d'interès. A aquests efectes, disposa d'una Política antifrau que s'adjunta com a Annex 4.

En la Política antifrau es recull regulació relativa a:

- Principis i prohibicions generals que han de regir els processos d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.
- Gestió de regals, obsequis i invitacions, d'acord amb el Protocol relatiu al règim aplicable a les mostres no venals de cortesia (DG-BGC-CE-01) d'FGC.
- Prevenció, detecció i reacció davant conflictes d'interès.
- Altres aspectes rellevants.

Model de Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI)

Amb la finalitat de prevenir eventuais situacions de conflictes d'interès d'algun membre d'FGC que intervingui en la gestió o execució dels fons públics als quals s'apliqui el PMA, totes les persones que participin en l'aplicació dels fons públics als quals resulta d'aplicació el present PMA, hauran de subscriure una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI). Es configura com a actuació obligatòria d'acord amb l'Ordre Ministerial HPF/55/2023, de 24 de gener.

La DACI contindrà una clara referència al procediment/expedient en qüestió, juntament amb el nom, cognoms i Document Nacional d'Identitat (DNI) de la persona que la subscriu. El model de Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) està disponible l'Annex 5 del present Manual.

Al respecte, la Instrucció de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat de 23 de desembre de 2021, exposa, pel que fa a la DACI, que *"l'obligació s'imposa en les diferents fases del contracte a tots els intervinents en el mateix i, d'un mode especial al titular o titulars de l'òrgan de contractació, als qui participin en la redacció dels plecs del contracte (tant el de clàusules administratives particulars com el de prescripcions tècniques), als membres de les taules o juntes de contractació, als membres del comitè d'experts o als tècnics que elaborin els informes de valoració del contracte. En el cas d'òrgans col·legiats com el comitè d'experts, la taula o la junta de contractació aquesta declaració es realitzarà, per una sola vegada per a cada licitació, a l'inici de la primera reunió i es deixarà constància en l'acta.*

També resulta imprescindible que el contractista present la declaració, que si és el cas ha d'aportar-se en el mateix moment de la formalització del contracte o immediatament després. Igualment, haurà de presentar-se per tots els subcontractistes".

Així doncs, la DACI haurà de ser subscripta per:

- Qualsevol membre o personal d'FGC que intervingui, en major o menor mesura, en l'execució del projecte o subprojecte, en qualsevol de les seves fases.
- Els contractistes o beneficiaris que resultin adjudicats.
- Els subcontractistes, en cas que n'hi hagi.

Aquesta declaració haurà de ser d'accés públic, de conformitat amb l'article 11.1 d) de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Finalment, caldrà actualitzar, supervisar i guardar un registre de les diferents DACIs que es vagin subscriuint complint, en tot cas, amb la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.

Procediment de gestió i assignació de fons (Annex 6)

Per a procurar que, en el concret àmbit d'actuació d'FGC, els fons públics s'utilitzen conforme a les normes aplicables i s'executen sota l'aplicació de mesures per a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau es disposa d'un Procediment de gestió i assignació de fons.

En el Procediment de gestió i assignació de fons es recull tota una regulació relativa a:

- Principis aplicables durant l'execució i assignació de fons.
- Mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució del frau.
- Relació amb contractistes i altres tercers i la seva adequada identificació.
- Models de declaració a utilitzar durant l'execució i assignació dels fons.
- Altres aspectes rellevants.

Compromís dels tercers en matèria de compliment normatiu i antifrau

Amb la finalitat de disminuir el risc de frau en l'adjudicació i en l'execució de contractes públics, convenis i encàrrecs a mitjans propis, FGC requereix, durant el procés d'alta / presentació de candidatures, ofertes, proposicions i/o sol·licituds de participació dels tercers (per exemple, proveïdors en una licitació, la subscripció d'una declaració formal per la qual l'adjudicatari o beneficiari es compromet a donar compliment a les disposicions normatives que resultin d'aplicació i, especialment, a evitar qualsevol situació de frau, corrupció o conflicte d'interès, així com a comunicar aquells conflictes d'interès reals o potencials en el marc del procediment o expedient en qüestió.

Concretament, en el Procediment de gestió i assignació de fons s'indica el compromís que han de subscriure els licitadors, contractistes i possibles beneficiaris en matèria d'integritat.

Formació en matèria antifrau

Per a transmetre el ferm compromís d'FGC amb la lluita contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, es duran a terme de manera periòdica sessions i activitats de formació en matèria antifrau i, particularment, sobre el Pla de mesures antifrau, a tots els nivells d'FGC.

A més, la formació incorporarà una base teòrica i pràctica per facilitar el reconeixement i prevenció de pràctiques que poden comportar frau, especialment en matèria de corrupció i contra la lliure competència.

Així mateix, es realitzaran comunicacions periòdiques i recordatoris de la Política antifrau, entre d'altres aspectes en matèria antifrau.

Repartiment clar i segregat de funcions i responsabilitats en totes les fases d'actuació

En la mesura del possible, i sempre respectant el marc normatiu que resulti d'aplicació, es procurarà segregar les funcions i responsabilitats durant la gestió dels fons públics. Sobre aquest tema, serà necessari especificar i determinar de manera clara les concretes funcions i responsabilitats de les diferents persones i òrgans que intervinguin.

Així mateix, es procurarà que la distribució i delegació de funcions recaigui en personal vàlid, competent i lliure de situacions de conflicte d'interès.

Altres mesures de control intern

A més de les mesures indicades anteriorment, FGC aplicarà totes aquelles mesures de control intern i fiscalització que disposi per procurar una gestió diligent dels fons públics.

En aquest sentit, es duran a terme actuacions de control intern com la supervisió, comprovació i seguiment per pal·liar amb eficàcia els riscos de frau identificats, així com es desenvoluparan aquelles noves mesures de control intern en cas que s'estimi necessari.

Mesures de detecció del risc de frau

Amb l'objectiu de reconèixer i detectar a temps aquelles situacions i comportaments que puguin arribar a suposar frau, corrupció o conflictes d'interès en la gestió dels fons públics, FGC adopta les següents mesures de detecció específiques, sense perjudici de les mesures de control i fiscalització ja existents per al normal desenvolupament de les seves funcions:

Comprovació de dades

Els membres d'FGC utilitzaran les eines i programes que estiguin al seu abast per comprovar possibles indicis de situacions de frau, corrupció o conflictes d'interès.

En particular, pels casos en què intervinguin fons MRR, es farà ús de l'eina informàtica de *data mining* MINERVA, de conformitat amb el que s'estableix a l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. A aquest respecte, serà necessari atendre al procediment previst a l'Annex 4.1.

Així mateix, pels casos en què intervinguin altres fons públics, diferents dels fons MRR, s'haurà de seguir el procediment previst a l'Annex 4.2. En particular, quan es tracti de fons FEDER, aquest anàlisi es durà a terme mitjançant l'eina ARACHNE.

Controls interns

FGC durà a terme controls i revisions interns durant totes les fases de la gestió dels fons públics. Així mateix, davant activitats especialment crítiques, anomalies o sospites d'irregularitats, es reforçaran les mesures de control, com ara:

- Doble revisió de procediments, actes i decisions.
- Supervisió a diferents nivells.
- Informes de justificació.
- Altres mesures anàlogues.

Bústia Ètica i de Compliment

FGC posa a disposició dels seus membres i de totes les seves parts interessades (clients, proveïdors, socis, sindicats, organismes reguladors, etc.) un mecanisme de comunicació per alertar possibles irregularitats en els procediments d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.

Concretament, es disposa d'una Bústia Ètica i de Compliment, gestionada per la persona Cap de Bon Govern Corporatiu, que consisteix en la següent plataforma telemàtica disponible a la pàgina web d'FGC ([canalcompliment](#)); bé a través de correu postal dirigit a l'atenció de la Cap de Bon Govern Corporatiu d'FGC, C. dels Vergós, 44, 08017, Barcelona; bé, via telefònica (93.366.45.14); o bé a través d'una reunió presencial amb la persona Cap de Bon Govern Corporatiu, en la qual es podran comunicar aquells fets o sospites que puguin suposar una situació de frau, corrupció o conflicte d'interès durant els procediments d'execució dels fons públics inclosos en l'àmbit d'aplicació del Pla de Mesures Antifrau a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.

En cas de rebre alguna denúncia o comunicació fora dels mitjans preestablerts, FGC donarà, igualment, la tramitació oportuna.

La persona responsable del sistema intern d'informació (Bústia ètica i de compliment) derivarà les comunicacions i alertes relatives als fons als quals s'aplica el PMA al Comitè Antifrau per a la seva anàlisi i tractament.

Finalment, convé assenyalar que amb aquest mecanisme es pretén complir amb l'exigència de disposar d'un mecanisme de denúncia interna que requereix la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció a les persones que informen sobre infraccions normatives i lluita contra la corrupció, així com amb els requisits de confidencialitat, protecció de dades i d'altres exigències que determina l'esmentada normativa i donar compliment a la previsió de l'art. 7.1 d'aquesta norma que preveu que tot canal intern d'informació del que disposi una entitat per possibilitar la presentació de comunicacions de les infraccions previstes en l'art. 2 estarà integrat dins del sistema intern d'informació.

Comunicació al Servei Nacional de Coordinació Antifrau

Adicionalment, es podrà utilitzar el canal de comunicació oficial habilitat pel Servei Nacional de Coordinació Antifrau per facilitar l'enviament d'aquells fets que puguin ser constitutius de frau, així com de qualsevol informació rellevant en la lluita contra el frau als interessos financers de la Unió Europea, a través de:

- El canal habilitat a aquests efectes mitjançant l'adreça web següent:
<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/Paginas/Denan.aspx>
- Excepcionalment, per correu postal, a:
Servei Nacional de Coordinació Antifrau, Intervenció General de l'Administració de l'Estat. Ministeri d'Hisenda i Funció Pública
Carrer María de Molina 50, planta 12 - 28006 Madrid

Comunicació a altres organismes:

Finalment, sens perjudici de la potestat de denunciar-ho a les autoritats o organismes pertinents, la comunicació es podrà dirigir també a:

- Generalitat de Catalunya, a través del canal habilitat a aquests efectes mitjançant la següent adreça web: <https://contractacio.gencat.cat/ca/principis/transparencia-bones-practiques/bones-practiques/comissio-etica/bustia-etica/>.
- Oficina Antifrau de Catalunya, a través del canal habilitat a aquests efectes mitjançant la següent adreça web: <https://antifrau.cat/index.php/ca/comunicacions-anonimes>.

Llistat de *red flags* (banderes vermelles)

Conèixer aquelles situacions que són més crítiques o poden arribar a comportar una irregularitat permet detectar i reconèixer de forma anticipada el frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Per això, FGC ha elaborat un llistat de *red flags* on s'indiquen les principals situacions de risc.

Per a l'elaboració d'aquest llistat de *red flags* s'ha tingut en compte, principalment, el Document de Treball 03 "Identificació de riscos" de l'Oficina Antifrau de Catalunya dins del projecte "Riscos per a la integritat en la contractació pública» i el Document de Treball "Frau en la contractació pública: Recopilació d'indicadors d'alerta i millors pràctiques" dirigit i coordinat per la Unitat de Prevenció del Fraud, Transmissió de la Informació i Anàlisi de l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF).

En aquest context, resulta imprescindible que els membres d'FGC tinguin accés i coneixement del llistat de *red flags*. Per això, es duran a terme formacions i comunicacions periòdiques a aquest respecte.

El llistat de *red flags* està disponible a l'Annex 7 del present document.

Transparència

Tal com s'assenyala a l'apartat 6 del Codi Ètic d'FGC, la transparència és un principi i una obligació que ha de ser present en tota actuació i decisió que es dugui a terme. Per això, FGC procurarà establir una sèrie de garanties per a assegurar un nivell de transparència adequat durant els procediments d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.

Política antifrau

Tal com s'ha exposat amb anterioritat, FGC disposa d'una Política antifrau. Aquesta política incorpora pautes d'actuació per a la detecció i comunicació dels possibles conflictes d'interès i situacions de frau i corrupció que puguin ocórrer.

Model de Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI)

Tal com s'ha exposat amb anterioritat, la DACI permet reconèixer, detectar i comunicar a temps aquelles situacions de conflicte d'interès que podrien arribar a condicionar o viciar el normal desenvolupament de la gestió dels fons públics.

Procediment de gestió i assignació de fons

Tal com s'ha exposat amb anterioritat, FGC disposa d'un Procediment de gestió i assignació de fons. Aquest procediment incorpora pautes d'actuació per a la detecció i comunicació d'irregularitats i incompliments en l'execució i assignació dels fons públics.

Règim disciplinari

El fet de no comunicar una situació de frau, corrupció o conflicte d'interès suposa un greu perjudici per al correcte desenvolupament dels procediments d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis i, en general, és contrari a l'objectiu d'una gestió pública íntegra i transparent.

Per això, FGC, de forma proporcional i de conformitat amb les disposicions normatives que resultin d'aplicació, podrà sancionar disciplinàriament aquelles persones que, tenint un ferm coneixement respecte a una situació de frau, corrupció o conflicte d'interès, pròpia o aliena, no ho comuniquin degudament, d'acord amb el règim disciplinari d'FGC previst al Procediment Sancionador (DSCP-P-NP-003).

D'altra banda, i de conformitat amb el que estableix la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, FGC garanteix que no prendrà represàlies contra aquelles persones que informin, de bona fe, sobre possibles situacions de frau, corrupció o conflicte d'interès.

Altres mesures de control intern

A més de les mesures indicades anteriorment, FGC aplicarà totes aquelles mesures de control intern i fiscalització per detectar aquelles situacions que puguin arribar a comportar frau, corrupció o conflictes d'interès.

Mesures de correcció i persecució del risc de frau

Per corregir i perseguir aquelles situacions i comportaments que impliquin frau, corrupció o conflictes d'interès en la gestió i execució dels fons públics, FGC adopta les següents mesures de correcció i persecució, sense perjudici de les mesures de control i fiscalització ja existents per al normal desenvolupament de les seves funcions:

Avaluació

Un cop detectat un presumpte cas de frau, corrupció o conflicte d'interès, és necessari analitzar i avaluar la seva veracitat i versemblança. D'aquesta manera, la persona que hagi tingut coneixement haurà d'avaluar cada cas en concret.

Per facilitar aquesta tasca, FGC posa les següents eines a la seva disposició:

- Codi Ètic.
- Informe d'avaluació dels riscos de frau.
- Llistat de *red flags*.
- Formació en matèria antifrau i anticorrupció.
- Política antifrau.
- Programari i eines informàtiques de gestió documental i de dades (MINERVA, ARACHNE i altres que siguin d'aplicació), així com també altres documents de diligència deguda.

Correcció

Un cop realitzada l'avaluació, en cas de corroborar una situació de frau, corrupció o conflicte d'interès, o tenint sospites fonamentades al respecte, la persona involucrada o la persona que hagi tingut coneixement haurà de procurar, en la mesura del possible, corregir i revertir la situació sense demora.

Sense perjudici del procés concret d'actuació indicat en el Procediment de gestió i assignació de fons, com a mesures de correcció es poden aplicar, entre d'altres, les següents:

- Recusar-se, abstenir-se o cessar l'activitat.
- Ordenar o instar la persona afectada a revertir la situació.
- Suspendre tota activitat vinculada a la situació de frau, corrupció o conflicte d'interès.
- Cancel·lar, repetir o corregir l'acte o decisió viciada.
- Esmenar el defecte documental o processal viciat.
- Altres mesures anàlogues.

En aquest context, serà necessari que FGC revisi tota aquella documentació, decisions, actuacions i procediments que hagin pogut estar exposats a la situació de frau, corrupció o conflicte d'interès detectada.

Així mateix, caldrà avaluar la incidència del possible frau i la seva qualificació com a sistemàtic o puntual i, en tot cas, serà necessari retirar els projectes o subprojectes o la part afectada.

Persecució

Després d'haver avaluat la situació, havent sigut o no corregida, es procedirà a depurar responsabilitats al respecte. D'aquesta manera, la persona o òrgan competent, en funció de cada cas, procedirà a estudiar la situació i a incoar, si escau, l'expedient de verificació, disciplinari o administratiu contra la persona o persones involucrades i responsables d'acord amb la normativa que resulti d'aplicació.

En aquest context, FGC, de forma proporcional i de conformitat amb les disposicions normatives que resultin d'aplicació, sancionarà aquelles persones que resultin responsables de la concreta situació de frau, corrupció o conflicte d'interès.

Així mateix, resulta summament important mantenir un registre documental de l'estudi i les sancions imposades.

Comunicació i col·laboració amb les autoritats pertinents

Sense perjudici del que s'ha exposat amb anterioritat, es promou la comunicació a les autoritats pertinents dels incompliments o sospites que puguin comportar, entre d'altres, alguna de les següents situacions:

- Suborn o tràfic d'influències.
- Malversació.
- Prevaricació.
- Falsedat documental.
- Conductes contràries a la lliure competència.
- Altres situacions de frau.

Així doncs, entre els organismes i autoritats als quals caldrà comunicar els fets, segons el cas, es poden trobar els següents:

- Respecte a conductes que puguin ser clarament delictives, com davant situacions que comportin prevaricació, malversació o suborn, caldrà adreçar-se a la Fiscalia i/o a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat (Policia Local, Policia Nacional, Guàrdia Civil, etcètera).
- Respecte a conductes relacionades amb conflictes d'interès, gestió irregular i altres possibles situacions de frau, caldrà adreçar-se a l'Oficina Europea de Lluita Contra el Fraude (OLAF), al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), i/o a l'Oficina Antifrau de Catalunya
- Finalment, per a qüestions que afectin la lliure competència, com sospites d'acords col·lusoris o UTEs fraudulentos, caldrà adreçar-se a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) i/o, si escau, a l'Autoritat Catalana de la Competència.

Caldrà comunicar els fets de forma honesta, completa i sense demora. A més, caldrà col·laborar plenament amb l'organisme o autoritat que decideixi investigar els fets.

Comunicació a altres subjectes interessats

També resulta necessari comunicar els fets produïts i les mesures adoptades en el termini més breu possible a l'Autoritat Responsable¹² i als organismes gestors del projecte o subprojecte afectat per la situació de frau, corrupció o conflicte d'interès.

¹² El Reial decret 689/2020 de 21 de juliol, pel qual es desenvolupa l'estructura orgànica bàsica del Ministeri d'Hisenda i es modifica el Reial decret 139/2020, de 28 de gener, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica dels departaments ministerials, estableix en el seu article 11 que la Secretaria General de Fons Europeus és l'autoritat responsable del Mecanisme de Recuperació i Resiliència enfront de les institucions europees.

Així mateix, caldrà informar de forma coordinada i organitzada als organismes implicats en la realització dels projectes o subprojectes afectats o en la revisió de tots aquells que hagin pogut estar exposats, així com a altres persones o organismes afectats.

En aquest sentit, en la mesura del possible, i sempre respectant la normativa en matèria de protecció de dades¹³, es farà pública tota aquella informació rellevant en relació amb la detecció, correcció i persecució de les situacions de frau, corrupció i conflictes d'interès.

Recuperació dels imports indeguts

FGC, en coordinació amb les autoritats competents, exigirà i impulsarà la recuperació i el reintegrament dels pagaments i els imports atorgats de forma indeguda a conseqüència del frau, corrupció o conflictes d'interès.

Aquesta acció es dirigirà contra els contractistes, beneficiaris i altres persones o entitats involucrades, i caldrà realitzar el seguiment oportú.

Revisió de les mesures antifrau

Amb l'objectiu de millorar i perfeccionar les mesures antifrau existents, FGC impulsarà la revisió i, si escau, l'actualització i modificació d'aquelles mesures antifrau (prevenció; detecció; correcció i persecució) de conformitat amb allò establert al present Pla de mesures antifrau per evitar que els fets tornin a succeir en el futur, o per millorar-ne la detecció i gestió.

En especial, caldrà revisar aquells procediments, mesures i controls afectats o relacionats amb la situació de frau, corrupció o conflicte d'interès que hagi tingut lloc i impartir les sessions de formació al respecte que es considerin necessàries.

Seguiment i revisió dels elements del Pla de mesures antifrau

FGC durà a terme un seguiment constant del correcte desenvolupament del Pla de mesures antifrau i, a més, el revisarà i actualitzarà periòdicament.

Cal recordar que el Pla de mesures antifrau és dinàmic i està en constant evolució. Per això, es tindran en compte els pronunciaments, guies i actualitzacions que el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, la Comissió Europea i altres organismes i autoritats competents facin en aquesta matèria.

¹³ Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals, i Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques quant al tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades.

Seguiment constant

Resulta molt important supervisar el correcte desenvolupament i compliment de tots els elements que componen el Pla de mesures antifrau. Per això, FGC durà a terme un seguiment constant de totes les mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució.

Revisió i actualització periòdica

En general, el Comitè Antifrau durà a terme, com a mínim, una revisió anual dels elements essencials del Pla de mesures antifrau. Concretament, revisarà i, si escau, actualitzarà i adequarà els següents documents:

- Informe d'avaluació del risc de frau.
- Política antifrau.
- Procediment de gestió i assignació de fons.
- Llistat de *red flags* (banderes vermelles).

La revisió consistirà en estudiar si el contingut d'aquests documents segueix vigent i aplicable o, en cas contrari, si requereix una actualització i adaptació. Es tindran en compte, concretament, entre d'altres, els següents factors:

- Canvis normatius.
- Canvis en l'estructura organitzativa o el personal d'FGC.
- Canvis en els processos o activitats d'FGC.

Finalment, serà necessari mantenir un registre documental de la revisió realitzada, indicant la data en què es duu a terme, els documents i processos concrets que es revisen i, si escau, els canvis i modificacions realitzats.

No obstant això, la revisió periòdica podrà dur-se a terme cada dos anys en aquells casos en què el nivell dels riscos identificats sigui molt baix i durant l'any anterior no s'hagi detectat cap situació de frau, corrupció, conflicte d'interès o doble finançament.

Revisió i actualització sobrevinguda

La revisió i actualització del Pla de mesures antifrau també podrà tenir lloc per motius o circumstàncies específiques que provoquin la necessitat d'actualitzar i modificar algun dels seus elements.

Per exemple, es podrà revisar i, si escau, actualitzar el Pla de mesures antifrau pels següents motius, entre d'altres:

- Denúncies rebudes a través de la Bústia Ètica i de Compliment o d'altres mitjans.
- Detecció d'una situació de frau, corrupció o conflicte d'interès.
- Incompliment rellevant o generalitzat en l'aplicació del Pla de mesures antifrau.
- Canvis normatius rellevants que requereixin una aplicació immediata.
- Resolucions judicials o administratives rellevants que requereixin una aplicació immediata.
- Inoperativitat o deficiències en el Pla de mesures antifrau.
- Canvis organitzatius, estructurals i/o tecnològics d'FGC.

Finalment, serà necessari mantenir un registre documental de la revisió realitzada, indicant la data en què es duu a terme, els motius que impulsen la revisió sobrevinguda, els documents i processos concrets que es revisen i, si escau, els canvis i modificacions realitzats.

Autoavaluació de riscos de frau

Amb la finalitat de mantenir actualitzat el nivell de risc de frau i disposar d'una identificació ajustada, FGC durà a terme una autoavaluació de riscos de frau de forma periòdica.

A aquests efectes, s'emprarà el test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció previst a l'Annex II.B.5 de l'Ordre Ministerial, que s'adjunta com a Annex 8.

L'objectiu del test és assolir, o mantenir, un nivell de risc baix. Es considera imprescindible que l'autoavaluació es dugui a terme de forma recurrent, com a mínim una vegada a l'any, i que el resultat formin part de la documentació relativa al seguiment i aplicació dels fons públics.

Annex 1: Declaració institucional de lluita contra el frau

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i les seves entitats participades (en endavant FGC) assumeixen responsabilitats com a entitats executores del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència d'acord amb allò que disposa l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió d'aquest Pla. També assumeix responsabilitats en matèria d'execució d'objectius específics del Fons Europeu de Desenvolupament Regional.

Tant el Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer del 2021 pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència com el Reglament (UE) 2021/1060, de 24 de juny, pel qual s'estableixen disposicions comunes relatives als Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu Plus, al Fons de Cohesió, al Fons de Transició Justa i al Fons Europeu Marítim, de Pesca i Aquicultura, així com les normes financeres per aquests Fons i per al Fons d'Asil, Migració i Integració, el Fons de Seguretat Interior i l'Instrument de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats, estableixen obligacions als Estats Membres d'aplicar mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar perquè la utilització d'aquests fons s'ajusti a allò que preveu la normativa de la Unió Europea i dels Estats Membres i, en particular, la vinculada a la implantació de mesures per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

FGC manifesta el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals i la seva adhesió als principis més estrictes d'integritat, objectivitat i honestedat, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que s'hi relacionen com a oposada al frau i a la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal d' FGC, en el seu caràcter d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís amb el deure de *“vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis següents: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes”*.

FGC adopta el Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades amb fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del Fons Europeu de Desenvolupament Regional per posar en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau i la corrupció basat en un plantejament proactiu, estructurat i específic per gestionar el risc de frau que doni garanties que la despesa en què s'ha incorregut en actuacions en execució d'aquests fons és lliure de conflicte d'interès, frau i corrupció. Addicionalment, es disposa de procediments per prevenir, detectar i denunciar situacions que poguessin constituir frau o corrupció, així com per al seu seguiment.

L'objectiu d'aquesta política és promoure dins l'organització una cultura que faci decaure tota activitat fraudulenta i que en faciliti la prevenció i la detecció, tot promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

En definitiva, FGC té una política de tolerància zero davant el frau i la corrupció i ha establert un sistema de control dissenyat especialment per prevenir i detectar, en la mesura del possible, els actes de frau i corregir-ne l'impacte, en cas de produir-se.

El President de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Annex 2: Informe d'avaluació dels riscos de frau

Veure matriu de riscos adjunta

Annex 3: Codi Ètic

El 30 de març de 2017, FGC va aprovar el seu Codi Ètic, d'aplicació a FGC i les seves entitats participades, amb l'objectiu que l'ètica i el bon govern impregnassin de forma explícita i transversal la gestió de l'empresa i els processos de presa de decisions. Aquest Codi Ètic s'ha revisat per darrera vegada el febrer de 2023 per adaptar-se als canvis normatius derivats de la Llei 2/2023, de 20 de febrer, de protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

El Codi Ètic és accessible en el següent enllaç:
[codi-etic-fgc-gener-2024-cat_v4_digital.pdf](#)

1.

Annex 4. Política antifrau

Política antifrau

Objecte

La present Política, que s'emmarca dins del Pla de mesures antifrau de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i de les seves societats participades (d'ara endavant, referides conjuntament com a FGC), té com a objectiu impulsar la lluita contra el frau i la corrupció. Amb aquesta finalitat, la Política recull una sèrie de principis i pautes generals per prevenir conductes que puguin ser considerades com a frau o corrupció.

La present Política s'entén com a complementari d'altra normativa interna de la qual disposa FGC amb l'objectiu d'establir un principi de tolerància zero contra el frau i la corrupció.

Concretament, a la present Política es tracten aspectes com, entre altres, els següents:

- Principis i prohibicions generals que han de regir els processos d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis;
- Gestió de regals, obsequis i invitacions;
- Prevenció, detecció i reacció davant de conflictes d'interès.

La present Política pretén complir amb els requisits recollits als articles 6.4 i 6.5 de l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre (d'ara endavant, "l'Ordre Ministerial"). Per a la seva elaboració s'han tingut en compte, entre altres, les següents disposicions:

- Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Reglament Financer de la Unió Europea (Reglament [UE, Euratom] 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió)¹⁴.
- Article 64 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic¹⁵.
- Comunicació de la Comissió Europea (2021/C 121/01) relativa a orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interès conforme al Reglament Financer de la Unió Europea¹⁶.
- Instrucció de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat de 23 de desembre de 2021¹⁷.

¹⁴ Disponible a:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>

¹⁵ Disponible a:

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2017-12902>

¹⁶ Disponible a:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.121.01.0001.01.SPA&toc=OJ%3AC%3A2021%3A121%3AFUL

¹⁷ Disponible a:

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/D.G.%20PATRIMONIO/Junta%20Consultiva/informes/Informes2021/2021-075instruccionPRTR.pdf>

- Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel que s'estableixen les disposicions comunes relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu Plus, al Fons de Cohesió, al Fons de Transició Justa i al Fons europeu Marítim, de Pesca i d'Aquicultura, així com les normes financeres per aquests Fons i per al Fons d'Asil, Migració i Integració, el Fons de Seguretat Interior i l'Instrument, de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats
- ISO 37001:2016 de Sistemes de gestió anti suborn¹⁸.
- OCDE (2004), Gestió dels conflictes d'interès en el servei públic, Directrius de l'OCDE i experiències en països¹⁹.

Definicions rellevants

Frau: qualsevol acte o omissió relacionada amb la utilització o presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets; l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació; i/o el desviament o l'ús de fons amb finalitats diferents de les que han estat concebuts.

Corrupció: rebre o sol·licitar, en benefici propi o d'un tercer, per si mateix o mitjançant un tercer, un obsequi, favor o retribució de qualsevol classe, o acceptar el seu oferiment o promesa per realitzar un acte contrari als deures inherents a la posició o càrrec o per no realitzar-lo o retardar injustificadament la seva realització. És a dir, un abús de poder d'una posició o càrrec públic per obtenir un benefici de caràcter privat.

Conflicte d'interès: situació en què l'exercici imparcial i objectiu de les funcions d'una persona es veu o pot veure compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

En aquest sentit, el Codi Ètic d'FGC defineix un conflicte d'interès com aquella situació d'interferència entre un o diversos interessos empresarials i els interessos privats de cada persona, de manera que aquests puguin comprometre l'exercici totalment professional.

Així mateix, un conflicte d'interès, en atenció a cada situació, pot ser real, potencial o aparent. Es defineix cada terme conforme a l'Annex III.C de l'Ordre Ministerial:

Conflicte d'interès aparent: es produeix quan els interessos privats d'una persona són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, comportament o relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes). Per exemple, quan es comparteixen cognoms, però no hi ha un vincle familiar.

¹⁸ Disponible a: <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:37001:ed-1:v1:es>

¹⁹ Disponible a: https://read.oecd-ilibrary.org/governance/la-gestion-de-los-conflictos-de-intereses-en-el-servicio-publico_9788495912220-es#page2

Conflicte d'interès potencial: sorgeix quan una persona té interessos privats de tal naturalesa que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interès en cas que haguessin d'assumir-se en un futur determinades responsabilitats oficials.

Conflicte d'interès real: implica un conflicte actual entre el deure públic i els interessos privats d'una persona que poden influir de forma indeguda en el compliment dels seus deures i responsabilitats oficials.

Situació de frau o corrupció sistèmica: quan la situació de frau o corrupció respon a una situació o context causat per la mateixa configuració o desenvolupament dels procediments de gestió i execució dels fons públics o afecta a un gran nombre de membres d'FGC.

Situació de frau o corrupció puntual: quan la situació de frau o corrupció respon a una desviació aïllada o ocasional del normal desenvolupament dels procediments de gestió i execució dels fons públics.

Principis i prohibicions generals

Principis generals aplicables

Tota actuació que es dugui a terme en nom o per compte d'FGC, dins de l'exercici de les seves potestats i competències, haurà de desenvolupar-se conforme als següents principis generals:

Legalitat: es garantirà en tot moment la defensa i el respecte pel principi de legalitat, assegurant el compliment de l'ordenament jurídic vigent.

Objectivitat: haurà d'actuar-se de forma independent, no condicionada per conflictes d'interès i sempre en benefici de l'interès públic.

Transparència: les accions, actes i decisions relacionades amb la gestió dels assumptes públics es duran a terme de forma transparent, fent pública la informació rellevant i oferint tota la informació pertinent, seguint en tot moment les obligacions en matèria de transparència establertes en la normativa d'aplicació.

Bon govern: caldrà actuar, en tot moment, amb l'objectiu de satisfer els interessos generals de la ciutadania, l'interès comú i un ús adequat dels béns i recursos públics.

Integritat: caldrà tenir sempre presents els valors, principis i normes d'aplicació en l'exercici del càrrec o funció pública, amb absència d'influències, d'interessos particulars i sense un ús abusiu del càrrec o potestat.

Rendició de comptes: caldrà utilitzar mecanismes que permetin explicar i justificar les actuacions i decisions preses per comprovar que s'ha actuat adequadament, i assumir les responsabilitats polítiques i administratives que puguin derivar.

Honestedat: tota acció, acte i decisió haurà de ser verídica, coherent, completa i sense ocultar interessos diferents a l'interès públic.

Prohibicions

Sens perjudici de les pautes d'actuació indicades en la present Política i en la resta de disposicions del Pla de mesures antifrau, així com en qualsevol altra normativa interna aplicable d'FGC, queda expressament prohibit:

- Acceptar, rebre o sol·licitar qualsevol classe d'obsequi, favor o retribució a canvi de realitzar un acte o prendre una decisió indeguda, o en atenció al càrrec o funció.
- Acceptar, rebre o sol·licitar pagaments de facilitació²⁰.
- Permetre la influència d'un altre funcionari o autoritat pública o d'un tercer per emetre una resolució favorable.
- Forçar o no impedir una situació de frau o conflicte d'interès, o no comunicar aquelles situacions que no poden ser impedides.
- Acceptar, rebre o sol·licitar obsequis, regals o invitacions de forma indeguda, o no comunicar-ho adequadament.
- Participar, en major o menor mesura, en un procediment, acte o decisió quan es trobi en una situació de conflicte d'interès.
- No subscriure la declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI) quan correspongui, o no actualitzar-la degudament.
- Administrar o aplicar indegudament els fons públics, per exemple, destinant-los a fins diferents pels quals van ser establerts.
- Dictaminar una resolució administrativa coneixent-ne la injustícia.
- Alterar indegudament o simular un document o falsar la veritat en la narració de fets recollits en un document.
- Facilitar o participar en l'ocultació o encobriment de béns d'origen delictiu.
- Accedir, utilitzar, revelar, comunicar o cedir, de forma indeguda, informació secreta o privilegiada a la qual s'hagi tingut accés.
- Ocultar, destruir o inutilitzar documents custodiats proporcionats per tercers.
- Concertar-se amb tercers per tal de manipular o alterar un procediment d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis.
- Realitzar activitats professionals o personals incompatibles amb la gestió o execució de fons públics.
- Aprofitar la participació en la gestió o execució de fons públics per extreure'n un benefici de forma indeguda.
- No comunicar degudament les sospites de frau o corrupció que s'hagin pogut alertar.
- No seguir els principis i pautes d'actuació establertes en la present Política o en la resta del Pla de mesures antifrau.
- Realitzar a través de tercers les conductes o activitats anteriors.

²⁰ S'entén per pagament de facilitació tot aquell pagament il·legal o no oficial realitzat a canvi de serveis que el pagador està legalment autoritzat a rebre sense la necessitat d'efectuar aquest pagament. Normalment, és un pagament relativament menor fet a un funcionari o autoritat pública amb la finalitat d'assegurar o agilitar un tràmit o acció necessària.

Gestió del frau i la corrupció

El frau i la corrupció són un fenomen generalitzat que planteja serioses inquietuds socials, morals, econòmiques i polítiques, soscaven el bon govern, erosionen la confiança en les institucions públiques, entraven el correcte desenvolupament i distorsionen la lliure competència.

En aquest context, FGC manté una política de tolerància zero cap al frau i la corrupció. A més, subscriu un compromís de compliment ètic i normatiu, que implica que tots els actes i decisions han de realitzar-se no només conforme a la legalitat vigent, sinó també de forma ètica, íntegra i transparent.

Així doncs, queda totalment prohibida qualsevol pràctica que pugui considerar-se corrupta o fraudulenta, encara que la conducta en qüestió compleixi amb les formalitats previstes en la legislació aplicable.

En cas de detectar una possible situació de frau o corrupció, o la seva sospita fonamentada, es procedirà a:

- Corregir o evitar, en la mesura del possible, la materialització de la situació de frau o corrupció, o la seva prolongació o agreujament.
- Avaluar la situació de frau o corrupció, la seva incidència i la seva qualificació com a sistèmica o puntual.
- Suspendre de forma immediata el procediment o procediments afectats i/o retirar els projectes o part dels projectes afectats.
- En el termini més breu possible, notificar la situació i les mesures adoptades a:
 - (i) Les autoritats pertinents.
 - (ii) Els organismes implicats en la realització de les actuacions i/o la revisió de tots aquells projectes que hagin pogut estar exposats a la situació de frau o corrupció;
 - (iii) En el seu cas, a les persones interessades.
- Denunciar els fets a les autoritats i organismes pertinents²¹.
- Incoar, si escau, l'expedient disciplinari o administratiu contra la persona o persones involucrades i responsables d'acord amb la normativa que resulti d'aplicació.

21

- Respecte a conductes que puguin ser clarament delictes, com ara situacions que comportin prevaricació, malversació o suborn, serà necessari dirigir-se a la Fiscalia i/o a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat (Policia Local, Policia Nacional, Guàrdia Civil, etcètera).
- Respecte a conductes relacionades amb el conflicte d'interès, gestió irregular i altres possibles situacions de frau, serà necessari dirigir-se a l'Oficina Europea de Lluita Contra el Fraude (OLAF) i/o al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA).
- Finalment, per a qüestions que afectin a la lliure competència, com ara sospites d'acords col·lusoris o UTEs fraudulentes, serà necessari dirigir-se a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) i/o, si escau, a les autoritats autonòmiques de competència.

- Si escau, impulsar el procés de recuperació i reintegració dels pagaments i imports atorgats de forma indeguda.

Adicionalment, caldrà atendre també a les mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució existents a FGC indicades al Manual del Pla de mesures antifrau i als seus annexos.

Regals, obsequis i invitacions

Pel que fa a la política de regals, cal tenir en compte les previsions del Codi Ètic d'FGC següents en relació amb les regles de conducta que cal observar i les contingudes en el Protocol relatiu al règim aplicable a les mostres no venals de cortesia (DG-BGC-CE-01):

- Abstenir-se d'acceptar, rebre, sol·licitar, entregar, oferir o prometre regals i donacions de o a particulars, proveïdors, entitats públiques o privades, a excepció feta de les mostres no venals de cortesia i d'objectes commemoratius, oficials o protocol·laris que puguin ser lliurats per raó del seu càrrec.

En aquest últim cas, les mostres no venals de cortesia i els objectes commemoratius, oficials o protocol·laris que es pugin rebre seran posats a disposició d'FGC que establirà l'ús que se'n farà i es publicarà en el portal de Transparència d'FGC d'acord amb les concretes disposicions establertes a la Instrucció DG-BGC-CE-01 que conté el "Protocol relatiu al règim aplicable a les mostres no venals de cortesia".

Tampoc es podran acceptar tractes avantatjosos de cap classe, excepte els derivats de les normes protocol·làries i inherents a l'exercici del seu càrrec, així com les invitacions a actes de contingut cultural o a espectacles públics quan siguin per raó del càrrec exercit.

- Abstenir-se d'acceptar tractes avantatjosos de cap classe, invitacions a actes de contingut cultural o espectacles públics quan siguin per raó de la seva qualitat de càrrec directiu o persona empleada d'FGC. S'exceptuen aquells avantatges que estan establerts en convenis col·lectius o suportats per convenis de col·laboració entre FGC i altres entitats.
- Acceptar només el pagament de viatges, desplaçaments i allotjaments per part d'altres administracions públiques o d'entitats públiques dependents d'aquestes, universitats o entitats sense ànim de lucre, quan hagi d'assistir convidat oficialment per raó del càrrec a una activitat relacionada amb les seves responsabilitats. Qualsevol invitació d'aquesta classe s'ha de fer pública, amb esment de l'entitat, el lloc i el motiu de la invitació.
- Abstenir-se d'acceptar el pagament dels viatges, desplaçaments o dels allotjaments per part d'una empresa o entitat privada ni d'un particular. S'exceptuen aquells casos en que el desplaçament està regulat per conveni col·lectiu o forma part de l'execució d'un contracte o en un conveni de col·laboració entre FGC i altres entitat.

- Quan les persones que estan subjectes al present Codi tinguin la sospita que se'ls està oferint o prometent avantatges indeguts, cal que prenguin les següents mesures per protegir-se:
 - a) Rebutjar l'avantatge indegut, no és necessari acceptar-lo per fer-lo servir com a prova.
 - b) Intentar identificar la persona que ha fet l'ofertament als efectes de posar-ho en coneixement de la persona Responsable de Bon Govern Corporatiu d'FGC.
 - c) Evitar contactes llargs amb la persona que està practicant un ofertament irregular, tot i que esbrinar el motiu de l'ofertament pot ser útil com a mitjà de prova del mateix.
 - d) Si l'obsequi no es pot rebutjar o retornar al remitent, s'ha de conservar, però amb la menor manipulació possible.
 - e) Cercar testimonis quan sigui possible, com ara companys que treballin a prop.
 - f) Comunicar, en la major brevetat possible, al superior jeràrquic i a la persona Cap de Bon Govern Corporatiu d' FGC, la temptativa rebuda.
 - g) Informar de la temptativa com més aviat millor a la persona Cap de Bon Govern Corporatiu d' FGC.

Conflictes d'interès

Els conflictes d'interès no són per si mateixos una situació de corrupció, però si constitueixen una situació de risc de corrupció. De fet, a vegades responen a situacions no buscades ni provocades. Ara bé, es configuren com un acte previ present en la majoria de conductes i situacions de frau i que afavoreix la materialització de conductes corruptes i fraudulent.

Per això, seguint l'esquema desenvolupat per l'Oficina Antifrau de Catalunya respecte dels conflictes d'interès, les eines preventives per a la gestió dels conflictes d'interès, que es classifiquen en tres grans grups²², i a les que FGC es subjecta, serien les següents, sens perjudici de les obligacions en matèria de transparència contemplades en la normativa aplicable:

Detecció:

a. Formació i assessorament:

FGC durà a terme diferents sessions de formació en matèria de conflicte d'interessos, així com altres accions de sensibilització i assessorament periòdic al personal d'FGC, amb

²² Disponible a: Oficina Antifrau de Catalunya, Recursos/Àrees d'estudi/Conflictes d'interès/Eines preventives per a institucions públiques, <https://antifrau.cat/ca/conflictes-d-interes/quines-eines-preventives.html>

l'objectiu que puguin identificar aquestes situacions i coneguin els estàndards de conducta professional que se'ls requereix.

b. Declaracions d'Absència de Conflicte d'Interès:

Amb la finalitat de prevenir situacions en què algun membre d'FGC pugui intervenir en la gestió d'expedients sota una situació de conflicte d'interès, totes les persones que participin en procediments d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis hauran de subscriure una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI) (**Annex 5**). A més, pel que fa als fons no MRR ni FEDER que eventualment estiguin inclosos dins de l'àmbit d'aplicació del PMA, aquells qui intervinguin en la seva gestió i execució, hauran d'emplenar prèviament el Qüestionari de prevenció del conflicte d'interès (**Annex 5.1**).

Així doncs, la DACI haurà de ser subscripta per:

- Qualsevol membre o personal d'FGC que intervingui, en major o menor mesura, en un procediment d'execució dels fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis que impliqui fons MRR o fons FEDER o altres fons públics als quals pugui aplicar el present PMA
- Els contractistes o beneficiaris que resultin adjudicats.
- Els subcontractistes, en cas d'haver-hi.

En aquest sentit, s'incorporarà als plecs de contractació, així com a altres documents equivalents, la necessitat que el beneficiari, contractista i, si s'escau, subcontractista, subscriu la DACI.

En el cas dels òrgans col·legiats, aquesta declaració podrà realitzar-se a l'inici de la reunió per part de tots els intervinguts, reflectint-se en l'acta corresponent.

La DACI contindrà una clara referència al procediment/expedient en qüestió, juntament amb el nom, cognoms i Document Nacional d'Identitat (DNI) de la persona que la subscriu.

Així mateix, pels casos en què intervinguin fons MRR serà necessari realitzar l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès que estableix l'Ordre Ministerial HFP/55/2023. A aquests efectes, es recull a l'**Annex 4.1** el Procediment d'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès a seguir.

En aquells casos en què intervinguin altres fons públics als quals s'apliqui el PMA, diferents dels fons MRR i fons FEDER, també s'haurà de realitzar l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès segun el Procediment establert a l'**Annex 4.2**.

Finalment, caldrà actualitzar, supervisar i guardar un registre de les diferents DACIs que es vagin subscriuint. S'adjunta com a **Annex 4.3** a la present Política el Procediment de presentació i gestió de les DACIs, sense perjudici del procediment d'anàlisi sistemàtic dels conflictes d'interès recollits a l'**Annex 4.1** i **4.2**, respectivament.

c. Transparència i publicitat:

FGC aplica mesures de transparència mitjançant la publicitat activa que realitza al seu Portal de Transparència²³ i al seu Perfil del Contractant²⁴, la garantia del dret d'accés a la informació pública, la publicitat registral i la publicitat en els respectius diaris oficials.

d. Detecció precàrrec:

En tot cas, abans de la presa de possessió d'un càrrec, es realitzarà un control previ d'idoneïtat per part de l'òrgan decisor corresponent. Per exemple, en el cas de la Presidència d'FGC és el Govern qui analitza la seva idoneïtat i en fa el nomenament.

Gestió:

Per a esbrinar i detectar la concurrència de conflictes d'interès, es podran comprovar les bases de dades, expedients i altres eines i instruments disponibles.

En particular, serà necessari realitzar una anàlisi sistemàtic i automatitzat del risc de conflicte d'interès a través de les eines informàtiques MINERVA, i CoFFEE en el marc de la gestió dels fons MRR, tal com s'explica a l'Annex 4.1 i, quan es tracti d'altres fons públics, serà necessari seguir el Procediment de l'**Annex 4.2**.

Les pautes d'actuació que es recullen a l'**Annex 4.1 i 4.2** són obligatòries en els procediments d'execució de fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis quan impliquin fons MRR o altres fons públics en general, segons correspongui.

En cas de detectar, per qualsevol mitjà, l'existència d'una situació de conflicte d'interès, serà necessari actuar de la següent manera:

a. Abstenció:

Són d'aplicació al personal d'FGC els motius d'abstenció establerts en l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic²⁵.

²³ Portal de transparència d'FGC disponible a: <https://www.transparencia.fgc.cat>.

²⁴ Perfil del contractant d'FGC disponible a: https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/cap.pscp?reqCode=viewDetail&keyword=ferrocarrils&idCap=203649&ambit=8.

²⁵ 2. Són motius d'abstenció els següents:

- a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
- b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.
- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Aquest mecanisme és l'únic possible quan l'interès no és eliminable i només resta prendre la decisió (per tant, el conflicte ja és real).

b. Segones ocupacions i altres fonts d'ingressos:

El personal d'FGC queda sotmès a la Llei 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, així com, en el cas dels seus alts càrrecs, a la Llei 13/2005, de 27 de desembre, del règim d'incompatibilitats dels alts càrrecs al servei de la Generalitat, en tant que l'exercici d'altres ocupacions o la percepció d'altres ingressos diferents als públics poden provocar situacions de conflicte d'interès.

D'aquesta manera, el personal queda subjecte al règim de prohibició, de limitació o d'autorització d'aquesta segona activitat o font d'ingressos.

c. Polítiques de regals:

Com s'ha referit anteriorment, els regals, obsequis i invitacions poden produir una situació de conflicte d'interès i, a aquests efectes, FGC compta amb previsions al respecte al Codi Ètic i a la Instrucció DG-BGC-CE-01 que conté el "Protocol relatiu al règim aplicable a les mostres no venals de cortesia", a través del qual es fixen les obligacions que tenen les persones que treballen a FGC en tant que servidors públics i s'estableix quin és el procediment a seguir en el cas de rebre's obsequis.

d. Control d'interessos postcàrrec:

A través d'aquesta mesura es pretén evitar el fenomen de "les portes giratòries". Està pensada per prohibir o limitar les activitats que un servidor públic, en especial, un alt càrrec, pugui realitzar després d'haver deixat el càrrec, precisament per preservar la seva imparcialitat i professionalitat durant l'exercici del mateix.

Garantia:

a. Recusació:

De conformitat amb l'article 24 de la Llei 40/2015, en el cas que no es produeixi l'abstenció de la persona que ha de prendre la decisió per concórrer algun dels supòsits d'abstenció previstos en l'article 23 de la mateixa Llei, es podrà sol·licitar la recusació d'aquesta persona en qualsevol moment de tramitació del procediment.

b. Altres mesures de garantia i actuació en cas de detectar un conflicte d'interès que, en tot cas, s'hauran de documentar i formaran part del respectiu expedient de contractació, conveni o encàrrec propi:

- Recusar-se, abstenir-se d'intervenir²⁶ o cessar l'activitat, en atenció a allò establert anteriorment.

²⁶ La simple abstenció en el moment de la votació no suposa, per si sola, el compliment del deure legal d'abstenció, perquè es requereix abandonar la reunió o espai o abstenir-se de realitzar qualsevol funció o participació. Per tant, el deure d'abstenció comporta abandonar la sala quan es delibera, voti, decideixi o executi

- Ordenar o instar la persona afectada a abstenir-se d'intervenir o cessar l'activitat, conforme l'establert anteriorment.
- Revisar si la situació de conflicte d'interès detectada ha pogut produir-se també en algun altre procediment en què hagi intervingut la persona afectada.
- Suspendre tota activitat vinculada o afectada pel conflicte d'interès.
- Cancel·lar, repetir o corregir l'acte o decisió administrativa viciada.
- Comunicar al superior jeràrquic o a la persona que hagi delegat la funció o competència a la persona afectada la situació de conflicte d'interès, que haurà de confirmar per escrit si considera que concorre el conflicte d'interès.
- Comunicar a l'òrgan de contractació la situació de conflicte d'interès.
- Comunicar els fets a les autoritats i organismes pertinents.
- Adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el Dret aplicable, com, per exemple, sancions disciplinàries i/o administratives.

c. Òrgans de control:

FGC, com a entitat de dret públic, queda sotmesa al control de diferents òrgans, tant interns, com externs, que hauran de garantir l'eficàcia de les diferents mesures de detecció i gestió anteriorment esmentades.

En data de 21 de març de 2024²⁷, el Consell d'Administració d'FGC va nomenar a la persona que representa actualment l'**Òrgan de Control Econòmic Intern (OCEI)** per al control econòmic i financer d'FGC, de conformitat amb el previst en el Decret 325/1996, d'1 d'octubre, sobre el funcionament dels òrgans de control economicofinancer intern en les empreses públiques de la Generalitat de Catalunya. El Consell d'Administració de 30 de març de 2017 va acordar l'atribució de les funcions de l'OCEI d'acord amb l'article 2 del Decret 325/1996..

d. Bústia Ètica i de Compliment:

FGC posa a disposició dels seus membres i de totes les seves parts interessades (clients, proveïdors, socis, sindicats, organismes reguladors, etc.) un mecanisme de comunicació per alertar possibles irregularitats en els procediments d'acord amb el que s'ha establert anteriorment.

e. Règim sancionador i rescabament:

En el cas que es produís qualsevol incompliment dels seus deures, el personal d'FGC queda subjecte al règim disciplinari i sancionador que ve detallat en els tres Convenis Col·lectius existents a FGC i d'acord amb el Procediment sancionador d'FGC (DSC-P-NP-003). D'igual manera, en el cas que el personal produeixi danys o perjudicis als béns o drets de l'organització amb dol, culpa o negligència greus, FGC instarà contra qui correspongui el procediment de l'article 36.3 de la Llei 40/2015.

algun assumpte en relació amb el qual existeix un motiu d'abstenció o es tracta una matèria en la qual recau un motiu d'abstenció.

²⁷ Punt 3.5 de l'acta ordinària del Consell d'Administració d'FGC de 21 de març de 2024.

Annex 4.1. Procediment d'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès (Fons MRR)

INICI DEL PROCEDIMENT (operació) de contractació, conveni o encàrrec a mitjans propis que involucri fons MRR.

El gestor dels fons o la persona en la qual es delegui, identifica en l'aplicació **CoFFEE** al responsable del procediment. L'aplicació atorgarà un codi de referència (CRO) per cada procediment (operació).

CoFFEE és un gestor del compliment de les fites i objectius definits en el PRTR. Concentra tota la informació que els diferents ministeris, comunitats autònomes, ajuntaments, empreses públiques, etc., generin en els processos de gestió de les iniciatives derivades del Pla nacional.

Responsable de l'operació:
Òrgan de contractació.

A través de **CoFFEE** es remetrà a la AEAT el NIF del **responsable de l'operació** i els codis de referència de l'operació.

Es reben ofertes per a la contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis.

Responsable de l'operació inicia l'anàlisi *ex-ante* del risc de conflicte d'interès dels **decisors** abans de valorar les ofertes.

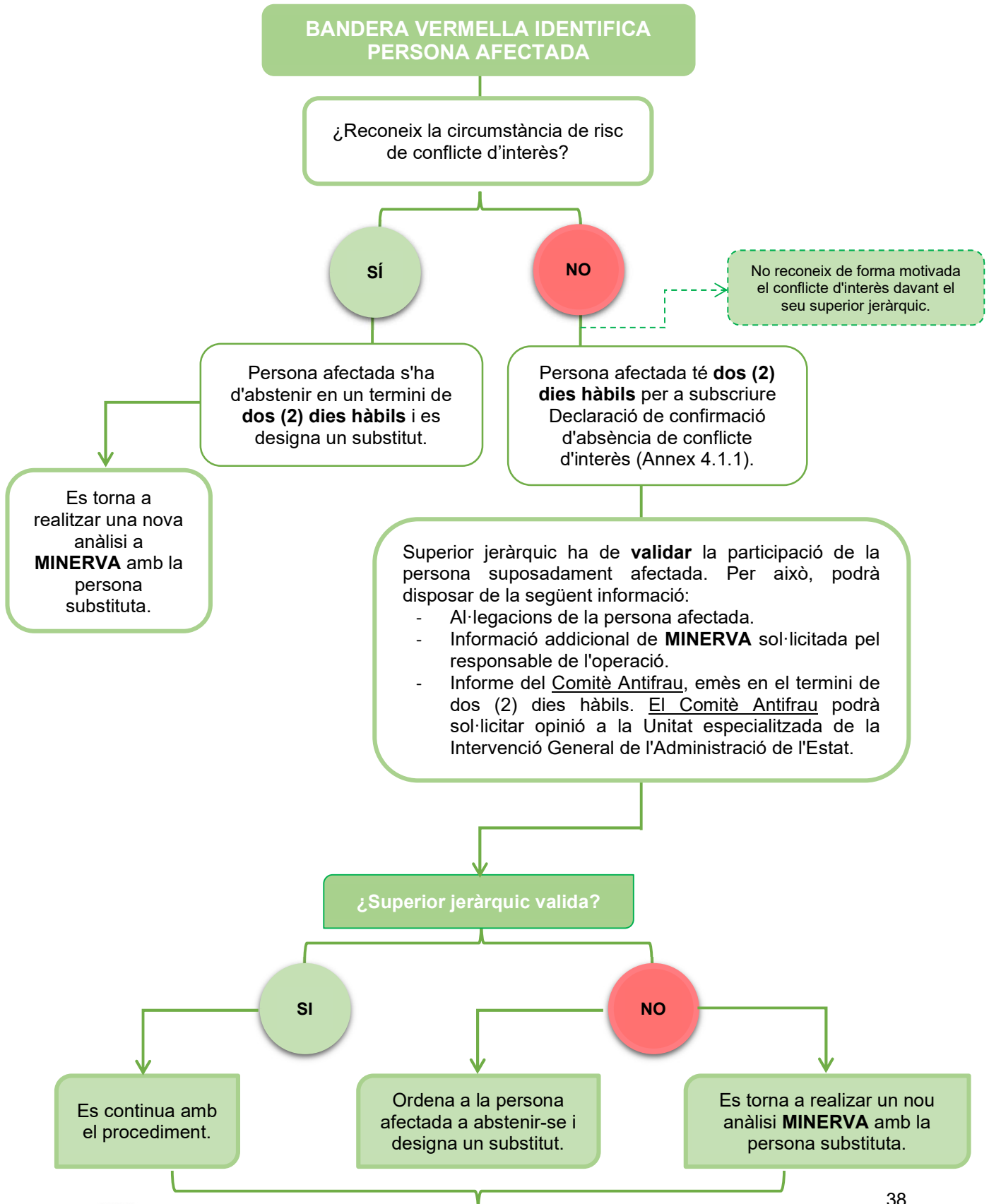
Decisors:
(i) membres de l'òrgan de contractació.
(ii) membres de la mesa de contractació.

NIF, nom i cognoms dels decisors + NIF de les persones físiques o jurídiques licitadores juntament amb el nom i cognoms/raó social.

Responsable de l'operació incorpora a **MINERVA** el codi de referència de l'operació i la informació relativa als intervinents + Declaracions d'Absència de Conflictes d'Interès emplenades i signades pels decisors.

MINERVA és una eina digital d'anàlisi de conflictes d'interès que proporciona la AEAT.

Procediment en cas de risc de conflicte d'interès pels fons MRR

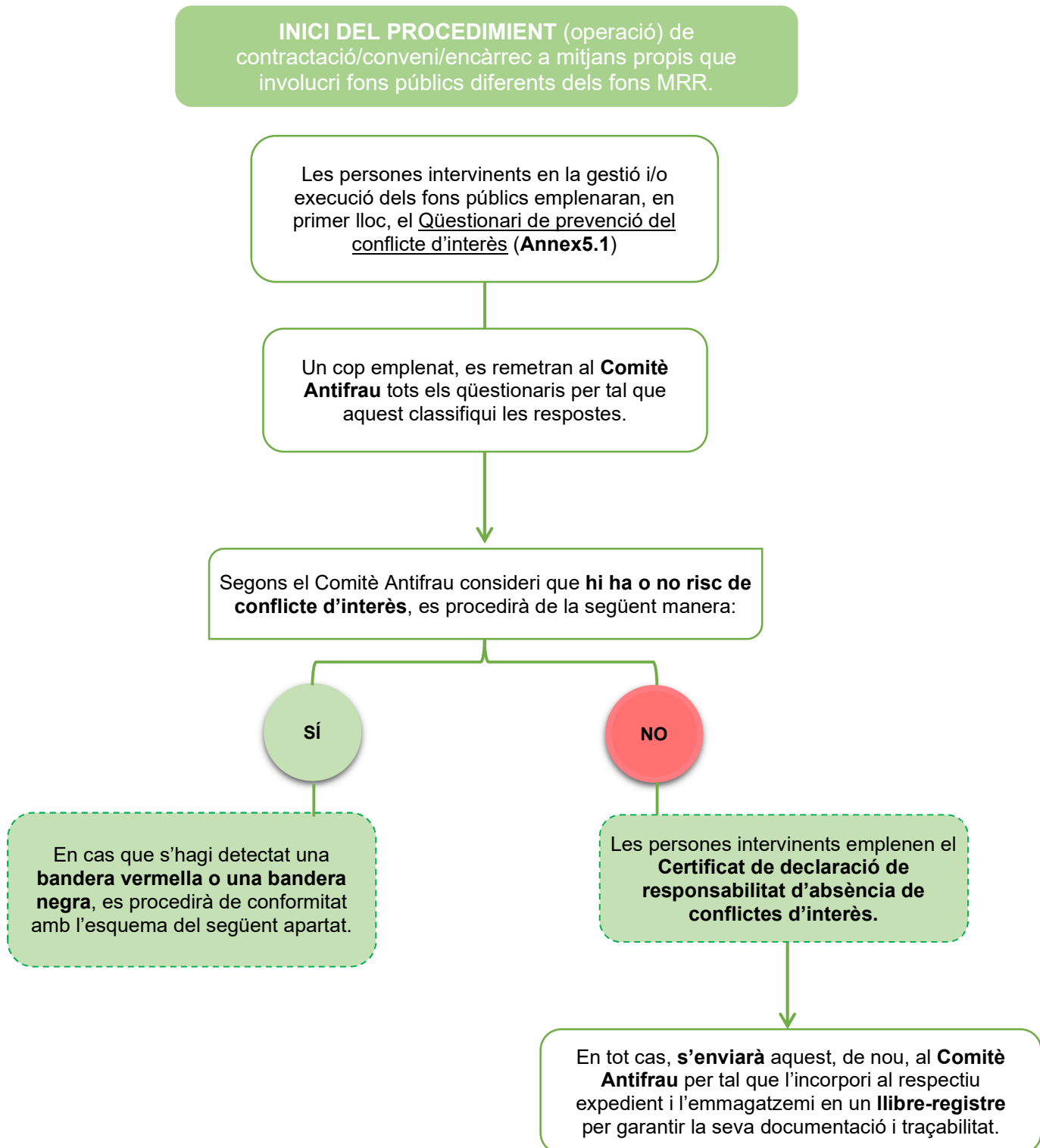
Annex 4.1.1: Model de confirmació de l'absència de conflicte d'interès

Expedient:

Contracte/conveni:

Una vegada realitzat l'anàlisi de risc d'existència de conflicte d'interès a través de l'eina informàtica MINERVA, en els termes establert en l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtica del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, dictada en aplicació de la disposició addicional centèsima desena segona de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2023, i havent estat detectada una bandera vermella consistent en (descripció de la bandera vermella, amb la relació de sol·licitants respecte dels quals s'ha detectat la mateixa) em reitero en què no existeix cap situació que pugui suposar un conflicte d'interès que comprometi la meva actuació objectiva en el procediment.

Annex 4.2: Procediment d'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès (Fons públics diferents dels fons MRR)

Resultats de l'anàlisi (apartat comú a fons MRR y fons públics en general)

RESULTATS DE L'ANÀLISI

En els casos de fons MRR, el **responsable de l'operació** bolcarà a **CoFFEE** els resultats de l'anàlisi.

En els casos de fons públics diferents dels fons MRR, el **Comitè Antifrau** serà qui valorarà els resultats de l'anàlisi del Qüestionari.

**No es detecten
banderes vermelles**

No es detecta cap circumstància que comporti un **conflicte d'interès**.

Es continua amb el procediment.

Es detecten banderes vermelles

Es detecten circumstàncies que posen de manifest un **risc de conflicte d'interès**.

En els casos d'intervenció de fons MRR, el resultat determina automàticament el NIF del decisor i del licitador afectats.

El **responsable de l'operació** o el **Comitè Antifrau**, segons correspongui, **informa** al decisor afectat i al seu **superior jeràrquic**.

S'insta a la persona afectada a abstenir-se.

Es detecten banderes negres

No es disposa d'**informació suficient** de l'entitat licitadora.

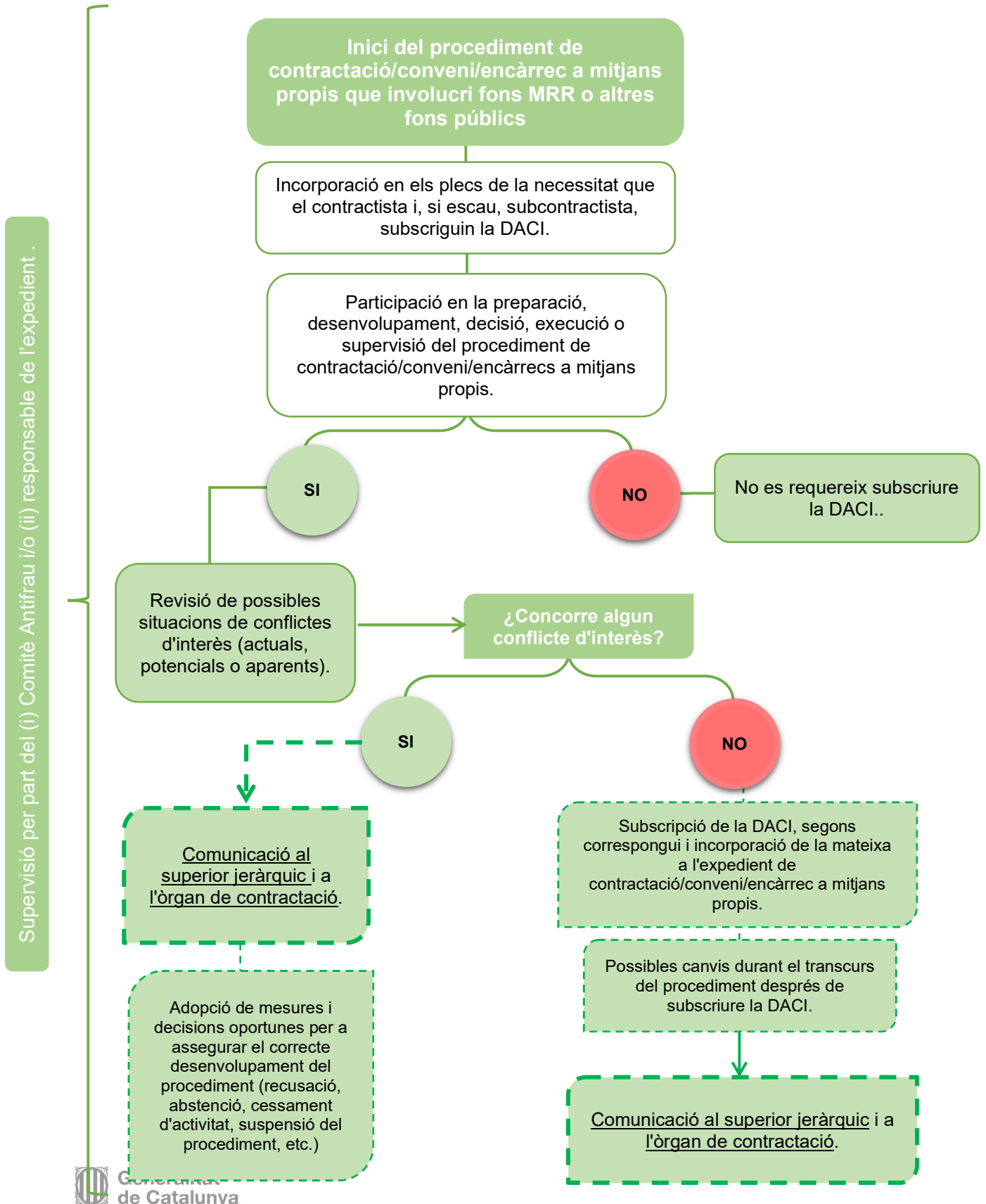
Es continua amb el procediment.

Requeriment al licitador d'identificar el titular real en el termini de cinc (5) dies hàbils.

Fons MRR: Rebuda la informació sobre el titular real, el responsable de l'operació torna a realitzar una anàlisi del risc a través de **MINERVA**, però introduint les dades del titular real.

Altres fons públics: Rebuda la informació sobre el titular real, el Comitè Antifrau torna a realitzar una anàlisi del risc.

Annex 4.3. Procediment de presentació i gestió de les DACIs

Annex 5: Model de Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI)

Model de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) per a titulars o membres de l'òrgan de contractació o mesa de contractació

Expedient:

Amb l'objectiu de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis esmentat anteriorment, el/s sotasignat/s, com a contractista/subcontractista, en l'indicat expedient de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis, declara/en:

Primer. Estar informat/s del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que "existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal».
2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció de conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té com a finalitat evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.
3. Que l'apartat 3 de la Disposició Addicional centèsima dotzena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a 2023, estableix que «L'anàlisi sistemàtic i automatitzat del risc de conflicte d'interès resulta d'aplicació als empleats públics i la resta de personal al servei d'entitats decisores, executòries i instrumentals que participin, de forma individual o mitjançant la seva pertinença a òrgans col·legiats, en els procediments descrits d'adjudicació de contractes o de concessió de subvencions».
4. Que l'apartat 4 de la citada disposició addicional centèsima dotzena estableix que:
 - «A través de l'eina informàtica s'analitzaran les possibles relacions familiars o vinculacions societàries, directes o indirectes, en què es pugui donar un interès personal o econòmic susceptible de provocar un conflicte d'interès, entre les persones a les quals es refereix l'apartat anterior i els participants en cada procediment».
 - «Per a la identificació de les relacions o vinculacions, l'eina contindrà, entre altres, les dades de titularitat real de les persones jurídiques a les quals es refereix l'article 22.2.d).iii) del Reglament (UE) 241/2021, de 12 de febrer, que consten a les bases de dades de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i les obtingudes a través dels convenis subscrits amb els Col·legis de Notaris i Registradors».
5. L'article 23, "Abstenció", de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment "Les autoritats i el

personal al servei de les Administracions en qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent", que són les següents:

"a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc."

Segon. Que, en el moment de la signatura d'aquesta declaració i en vista de la informació que té al seu poder, no es troba en cap situació que pugui qualificar-se com a conflicte d'interessos, en els termes previstos en l'apartat quart de la disposició addicional centèsima dotzena, que pugui afectar el procediment de licitació, ni en els termes previstos a l'article 63.1 del Reglament financer de la UE, i que no es troba en cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Tercer. Que es compromet a posar en coneixement de l'òrgan de contractació, sense més dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos que pugui conèixer i que pugui produir-se en qualsevol moment del procediment en curs.

Quart. Que té coneixement que, si es demostra que una declaració d'absència de conflicte d'interès és falsa, aquest fet comportarà les conseqüències disciplinàries, administratives o judicials que estableixi la normativa aplicable.

(Data i signatura, nom complet i DNI)

Model de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) per altres intervinents

Expedient:

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis dalt referenciat, el/els sotasignat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/des del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, del 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir-ne la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent», sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troba/h incurs/s en cap situació que es pugui qualificar de conflicte d'interessos de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre a la seva persona o persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei

40/2015, d1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pugués donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable

(Data i signatura, nom complet i DNI)

Model de declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI) per a l'empresa contractista i/o subcontractista

Expedient:

Contracte:

Òrgan de contractació:

[Nom i cognoms], amb DNI **[núm. DNI]**, en nom propi / com a **[condició en què declara]** de **[nom entitat]**, amb NIF **[NIF entitat]**, amb el poder suficient que consta acreditat en el procediment de contractació indicat,

DECLARO:

Primer. Que conec plenament els plecs que regeixen el contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis indicat, així com la normativa que li és aplicable, i que tinc coneixement que l'article 61.3, "Conflicte d'interessos", del Reglament (UE, Euroatom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que hi ha conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.

Segon. Que conec l'article 64, "Lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos", de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, que defineix el conflicte d'interessos com "qualsevol situació en què el personal al servei de l'òrgan de contractació que a més participi en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el seu resultat, tingui directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que pugui semblar que compromet la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació".

Tercer. Que ni la meva persona ni, si és el cas, la persona jurídica a la qual represento es troba en cap situació que pugui comprometre el compliment de les obligacions exigibles per la participació en el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis, ni que pugui comprometre el compliment d'aquestes obligacions en cas de resultar adjudicatària.

Quart. Que ni la meva persona ni, si és el cas, la persona jurídica a la qual represento es troba en una situació de conflicte d'interès, d'acord amb la definició de l'article 61 del Reglament Financer de la UE que pugui dificultar o comprometre de cap manera el compliment de les obligacions esmentades a l'apartat anterior.

Cinquè. Que els administradors, els representants i la resta de persones amb capacitat de presa de decisions o control sobre [persona jurídica] no es troben en la situació de conflicte definida a l'apartat quart.

Sisè. Que em comprometo a **posar en coneixement** de l'òrgan de contractació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interès que comprometi o pugui comprometre el compliment de les obligacions esmentades.

Setè. Que he subministrat **informació exacta, veraç i completa** en el marc del d'aquest expedient, i que tinc coneixement que la falsedat de la present declaració i la informació subministrada comporta les conseqüències contractuals, administratives o judicials que estableixi la normativa d'aplicació i la documentació contractual.

Annex 5.1. Qüestionari de prevenció del conflicte d'interès

Secció 1ª: Informació general

- Nom complet: _____
- Posició o càrrec actual: _____
- Departament: _____
- Descripció de les responsabilitats relacionades amb el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis: _____

Instruccions: Contesti les següents preguntes de manera honesta i detallada. Qualsevol resposta afirmativa ha de ser explicada a l'apartat de comentaris finals.

Secció 2ª: Relacions financeres i comercials

1. **Relacions financeres i comercials:** Té vostè o algun membre de la seva família directa (parella, fills, pares) algun interès financer o comercial amb alguna de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐
2. **Participació accionarial:** Té vostè o algun membre de la seva família directa participació accionarial, inversions o interessos financers en alguna de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐
3. **Contractes i acords:** Ha subscrit vostè o algun membre de la seva família directa algun contracte o acord comercial amb alguna de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐

Secció 3ª: Relacions personals i professionals

4. **Relacions Personals:** Manté vostè o algun membre de la seva família directa alguna relació personal (familiars, amics propers) amb algun membre de la direcció o de l'equip de treball de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐

- No ☐
- 5. **Relacions Professionals:** Ha treballat vostè o algun membre de la seva família directa en els darrers cinc anys per a alguna de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐
- 6. **Ofertes d'ocupació:** Té vostè alguna oferta d'ocupació pendent o prevista amb alguna de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐

Secció 4ª: Compensacions i beneficis

- 7. **Regals i favors:** Ha rebut vostè o algun membre de la seva família directa algun regal, compensació econòmica, favors o beneficis per part de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi en els darrers tres anys?
 - Sí ☐
 - No ☐
- 8. **Altres beneficis:** Ha rebut vostè o algun membre de la seva família directa altres tipus de beneficis (com viatges, allotjament, descomptes especials) per part de les empreses o entitats que sol·liciten el contracte/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐

Secció 5ª: Altres situacions potencials de conflicte

- 9. **Interessos de Tercers:** Coneix vostè alguna altra persona dins d'FGC que pugui tenir un interès en el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjà propi?
 - Sí ☐
 - No ☐
- 10. **Altres circumstàncies:** Hi ha alguna altra situació, relació o circumstància no coberta per les preguntes anteriors que vostè consideri que podria afectar la seva imparcialitat en el procés de contractació/conveni/encàrrec a mitjà propi?

- Sí ☐
- No ☐

Comentaris Finals:

En cas que hagi respost "Sí" a alguna de les preguntes anteriors, si us plau, proporcioni una explicació detallada:

Annex 6: Procediment de gestió i assignació dels fons

Procediment de gestió i assignació de fons

Objecte

El present Procediment té per objecte establir una sèrie de pautes d'actuació en el marc dels procediments d'execució de fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis finançats, totalment o en part, dins l'àmbit d'aplicació del Pla de mesures antifrau.

Amb aquest Procediment, es pretén garantir i declarar que, en l'àmbit concret d'actuació de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i de les seves entitats participades (d'ara endavant, referides conjuntament com a FGC), els fons corresponents s'utilitzen d'acord amb les normes aplicables i s'executen amb l'aplicació de mesures per a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, així com per a una adequada identificació dels contractistes i beneficiaris.

Concretament, es tractaran aspectes com, entre d'altres:

- Principis generals que han de regir durant la gestió i assignació dels fons públics;
- Pautes d'actuació durant la fase de preparació;
- Pautes d'actuació durant la fase de selecció;
- Pautes d'actuació durant la fase d'execució;
- Pautes d'actuació que afectin a totes les fases.

D'aquesta manera, el present Procediment pretén complir amb els requisits recollits als articles 6. 5è (apartats g i h) i 8è de l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre (d'ara endavant, l'Ordre Ministerial). Per a la seva elaboració s'ha atès, entre d'altres, a les següents disposicions:

- Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
- Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Reglament Financer de la Unió Europea (Reglament [UE, Euratom] 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2019, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió)²⁸.
- Directiva (UE) 2015/849 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2015, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals o al finançament del terrorisme²⁹.
- Instrucció de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat de 23 de desembre de 2021³⁰.

²⁸ Disponible a:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>

²⁹ Disponible a:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/LSU/?uri=celex:32015L0849>

³⁰ Disponible a:

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/D.G.%20PATRIMONIO/Junta%20Consultiva/informes/informes2021/2021-075instruccionPRTR.pdf>

- Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel que s'estableixen les disposicions comunes relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu Plus, al Fons de Cohesió, al Fons de Transició Justa i al Fons europeu Marítim, de Pesca i d'Aqüicultura, així com les normes financeres per aquests Fons i per al Fons d'Asil, Migració i Integració, el Fons de Seguretat Interior i l'Instrument de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats.
- ISO 37001:2016 de Sistemes de gestió antisuborn³¹.

Definicions rellevants

Frau: qualsevol acte o omisió relacionada amb l'ús o presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets; l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació; i/o la desviació o l'ús de fons amb finalitats diferents de les que han estat concebudes.

Corrupció: rebre o sol·licitar, en benefici propi o d'un tercer, per si mateix o mitjançant un tercer, un obsequi, favor o retribució de qualsevol mena o acceptar-ne l'oferta o promesa per a realitzar un acte contrari als deures inherents a la posició o càrrec o per a no realitzar-lo o retardar injustificadament la seva realització. És a dir, un abús de poder d'una posició o càrrec públic per a obtenir un benefici de caràcter privat.

Conflicte d'interès: situació en què l'exercici imparcial i objectiu de les funcions d'una persona es veu o pot veure compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

En aquest sentit, el Codi Ètic d'FGC defineix un conflicte d'interès com aquella situació d'interferència entre un o diversos interessos empresarials i els interessos privats de cada persona, de manera que aquests puguin comprometre l'exercici totalment professional.

Fase de preparació: fase en la qual s'estudia, es determina i s'impulsa la necessitat de contractar/formalitzar un conveni/realitzar un encàrrec a mitjans propis i es prepara i es publica l'expedient, els plecs i l'objecte i característiques de la contractació que ha de satisfer la necessitat detectada.

Fase de selecció: també coneguda com a fase de licitació o fase d'adjudicació, és la fase en què es constitueixen els òrgans encàrrecs d'impulsar i resoldre la contractació, es reben les ofertes dels candidats, s'estudien i es valoren aquestes ofertes i s'adjudica finalment l'execució del contracte.

Fase d'execució: fase final del procediment que comporta la formalització del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, la seva execució, el seguiment i la resolució

³¹ Disponible a:
<https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:37001:ed-1:v1:es>

d'incidències i incompliments per part de l'òrgan de contractació, l'aplicació de penalitats i responsabilitats i, finalment, la finalització de la relació contractual.

Red flag (bandera vermella): acció, omissió o decisió irregular, potencialment irregular o aparentment irregular que pot implicar un risc de frau. No implica necessàriament un frau o corrupció, però sí que suposa una alerta per a supervisar la situació en qüestió.

Contractista: persona o entitat que resulta adjudicatària d'un contracte públic//conveni/encàrrec a mitjans propis.

Subcontractista: persona o entitat a la qual el contractista deriva o cedeix l'execució, total o parcial, del contracte adjudicat.

Beneficiari: persona o entitat que, en última instància, percep el fons atribuït mitjançant un contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis. El beneficiari pot coincidir o no en la figura del contractista.

Principis generals aplicables

Qualsevol actuació dins del marc de procediments d'execució de fons públics a través de subvencions, contractes, convenis o encàrrecs a mitjans propis ha de desenvolupar-se seguint els següents principis generals:

- Idoneïtat, necessitat, eficiència i bona administració.
- Legalitat, objectivitat i integritat.
- Compromís amb el resultat.
- Millor relació qualitat - preu.
- Publicitat, transparència i lliure competència.
- Llibertat d'accés a les licitacions.
- No discriminació i igualtat de tracte entre candidats.
- Estabilitat pressupostària i control de la despesa.
- Utilització eficient i adequada dels fons.

Pautes d'actuació durant la fase de preparació

Preparació dels plecs i l'expedient de contractació

En els plecs de clàusules administratives particulars s'haurà d'incloure necessàriament:

- Una clàusula en matèria d'integritat i col·lusió d'interessos³².

³² Concretament: "D'acord amb els articles 1.1. i 64 de la LCSP, que estableixen el principi d'integritat i defineixen els conflictes d'interessos, els criteris d'actuació i codi de comportament que hauran de seguir les empreses seran els que es detallen a l'apartat següent. Els licitadors i els contractistes han d'adoptar una conducta èticament exemplar, abstenir-se de realitzar, fomentar, proposar o promoure qualsevol mena de pràctica corrupta i posar en coneixement dels òrgans competents qualsevol manifestació d'aquestes

- En la Declaració Responsable el següent: “*Que no ha celebrat cap acord amb altres operadors econòmics destinats a falsejar la competència en l'àmbit d'aquest contracte i que no coneix cap conflicte d'interessos vinculat a la seva participació en aquest procediment de contractació*”.
- Una referència expressa a l'obligatorietat de seguir i aplicar el Pla de mesures antifrau d'FGC en el contracte en qüestió i, d'aquesta manera, garantir i declarar que els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables i, en particular, en relació amb la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.
- L'obligació del contractista i, si escau, del subcontractista, de subscriure una Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (d'ara endavant, DACI).
- Penalitzacions en el contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis pels casos en què el contractista i, si escau, el subcontractista, no subscriuen adequadament la DACI.
- L'obligació del contractista de complimentar la informació d'identificació establerta.
- L'obligació del contractista/subcontractista d'identificació del titular real quan així es requereixi.
- Que la manca d'aportació de la informació relativa al titular real en el termini establert, cinc (5) dies hàbils des que se sol·licita, quan així ho demani, serà motiu d'exclusió del procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- La necessitat que el candidat/licitador subscrigui una declaració responsable per la qual es compromet a complir les disposicions normatives que resultin d'aplicació i, especialment, a evitar qualsevol situació de frau, corrupció o conflicte d'interès, així com a comunicar aquells conflictes d'interès reals o potencials en el marc del procediment o expedient en qüestió.

pràctiques que pugui afectar el procediment o la relació contractual. A més, i de conformitat amb l'article 55.2 de la Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació pública i bon govern, els licitadors i contractistes hauran d'assumir les obligacions següents: a) Rebutjar qualsevol forma de corrupció i vetllar perquè les persones que s'impliquin a fer respectar aquest principi no pateixen cap perjudici. b) Assegurar que els socis, proveïdors i subcontractistes apliquin uns principis ètics compatibles amb els que s'estableixen en aquesta clàusula. c) Contribuir a la prevenció dels riscos ètics i assegurar que les alertes es tractin amb diligència i eficàcia. d) Adoptar mesures adequades per prevenir, detectar i resoldre de forma efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir. e) Observar els principis, les normes i els cànons ètics propis de les activitats, els oficis i/o les professions corresponents a les prestacions objecte dels contractes. f) No realitzar accions que posin en risc l'interès públic. g) Denunciar les situacions irregulars que es puguin presentar en els processos de contractació pública o durant l'execució dels contractes. h) Respectar els principis de lliure mercat i de concurrència competitiva, i abstenir-se de realitzar conductes que tinguin per objecte o puguin produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència, com per exemple els comportaments col·lusoris o de competència fraudulenta (ofertes de resguard, eliminació d'ofertes, assignació de mercats, rotació d'ofertes, etc.). Així mateix, denunciar qualsevol acte o conducta dirigits a aquelles finalitats i relacionats amb la licitació o el contracte dels quals tingués coneixement. i) No utilitzar informació confidencial, coneguda mitjançant el contracte, per obtenir, directament o indirectament, un avantatge o benefici econòmic en interès propi. j) Col·laborar amb l'òrgan de contractació en les actuacions que aquest realitzi per al seguiment i/o l'avaluació del compliment del contracte, particularment facilitant la informació que li sigui sol·licitada per a aquestes finalitats i que la legislació de transparència i els contractes del sector públic imposen als adjudicataris en relació amb l'Administració o administracions de referència, sens perjudici del compliment de les obligacions de transparència que els pertoquin de forma directa per previsió legal. k) No sol·licitar, directament o indirectament, que un càrrec o empleat públic influeixi en l'adjudicació del contracte. l) No oferir ni facilitar a càrrecs o empleats públics avantatges personals o materials, ni per a aquells mateixos ni per a persones vinculades amb el seu entorn familiar o social. m) Abstenir-se de realitzar qualsevol acció que pugui vulnerar els principis d'igualtat d'oportunitats i de lliure concurrència. n) Denunciar els actes dels quals tingui coneixement i que puguin comportar una infracció de les obligacions contingudes en aquesta clàusula”.

- L'obligació de comunicar la intenció de subcontractar i la identificació dels subcontractistes, indicant a l'oferta la part del contracte que es tingui previst subcontractar, assenyalant el seu import i el nom o el perfil empresarial del subcontractista.
- La subjecció als controls de la Comissió Europea, l'Oficina de Lluita Antifrau (OLAF), el Tribunal de Comptes Europeu i la Fiscalia Europea i el dret d'aquests òrgans a l'accés de la informació sobre el contracte.
- Les normes sobre conservació de la documentació, d'acord amb el que es disposa a l'article 132 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió Europea³³.
- Una referència a la Bústia Ètica i de Compliment existent a FGC per a la comunicació d'eventuals irregularitats durant el procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis.

A l'expedient de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis s'haurà d'incloure necessàriament:

- Constància de l'existència d'un Pla de mesures antifrau a FGC, que inclou l'avaluació del risc de frau, corrupció i conflictes d'interès, una Política antifrau que incorpora pautes d'actuació per a la gestió del frau i els conflictes d'interès, entre altres disposicions.
- Totes les DACIs complimentades que afectin l'expedient en qüestió, tant dels membres d'FGC com dels contractistes i subcontractistes quan es disposi d'aquests.

Altres mesures i pautes d'actuació durant la fase de preparació

- Identificar els projectes i subprojectes pels quals es rebran els fons.
- Determinar els requisits, condicions i/o objectius que ha de complir el projecte/subprojecte.
- Identificar les persones d'FGC involucrades en la gestió i execució de cada projecte/subprojecte.

³³ Article 132 del Reglament 2018/1046:

1. Els perceptors mantindran un registre i conservaran els documents justificatius, les dades estadístiques i altra documentació relacionada amb el finançament, així com els registres i documents en format electrònic, durant un període de cinc anys a partir del pagament del saldo, o en absència d'aquest pagament, de l'operació. Aquest període serà de tres anys si el finançament és d'un import igual o inferior a 60.000 €.

2. Els registres i documents relatius a auditories, recursos, litigis, la tramitació de reclamacions relatives a compromisos jurídics o relatius a recerques de l'OLAF es conservaran fins que aquestes auditories, recursos, litigis, tramitació de reclamacions o recerques hagin conclòs. En el cas dels registres i documents relatius a recerques de l'OLAF, l'obligació de conservar els registres i documents s'aplicarà una vegada aquestes recerques hagin estat notificades al precepte.

3. Els registres i documents es conservaran, bé en originals, bé en forma de còpies compulsades d'originals, bé en suports de dades comunament acceptats, com ara versions electròniques de documents originals o documents que només existeixin en versió electrònica. Quan existeixin versions electròniques, no seran necessaris els originals si aquests documents compleixen els requisits legals aplicables perquè puguin ser considerats equivalents als originals i fiables als efectes d'auditoria.

- Identificar l'organisme o entitat que proporciona, facilita o posa a disposició d'FGC els fons públics i aquelles que determinin l'objectiu o naturalesa del projecte/subprojecte (entitat gestora/autoritat responsable).
- Reduir els criteris subjectius de valor, augmentant així els criteris clars, automàtics i objectius.
- Justificar adequadament la necessitat i les característiques del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Revisar aquells contractes/convenis/encàrrecs a mitjans propis amb objecte o característiques similars per evitar-ne la fragmentació.
- Supervisar de manera reforçada les fases de consulta i els estudis de mercat i durant les comunicacions amb un tercer encarregat de preparar les prescripcions tècniques del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Revisar adequadament les modificacions significatives dels plecs o del preu.
- Interpretar restrictivament els supòsits de contractació directa i les declaracions d'urgència.
- Fer públics els requisits, els criteris i els procediments de contractació.
- Dur a terme una gestió dels conflictes d'interès segons l'establert a la Política antifrau.

Pautes d'actuació durant la fase de selecció

Identificació del contractista / subcontractista

En cas de resultar adjudicatari, el contractista i, si escau, el subcontractista, hauran de proporcionar la següent informació:

- a) NIF del contractista o subcontractista.
- b) Nom o raó social.
- c) Domicili fiscal del contractista i, si escau, del subcontractista.
- d) Acreditació de la inscripció al Cens d'empresaris, professionals i retenidors de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària, que ha de reflectir l'activitat efectivament desenvolupada en la data de participació en el procediment de licitació.

Identificació del titular real

Quan segons el que s'estableix a l'Annex 4.1 de la Política antifrau, l'AEAT, a través de l'eina informàtica MINERVA (bandera negra) en els casos dels fons MRR, o bé, a través de l'anàlisi del Qüestionari de prevenció de conflicte d'interès efectuat pel Comitè Antifrau pels casos d'altres fons públics segons l'establert a l'Annex 4.2, no pugui proporcionar informació relativa al titular real, es podrà demanar als candidats/sol·licitants la següent informació sobre la titularitat real:

- a) Nom o raó social del titular real.
- b) NIF del titular real.

c) En cas que sigui aplicable, data de naixement del titular real.

A aquests efectes, conforme a l'article 3.6 de la Directiva (UE) 2015/849, s'entén per "titular real": la persona o persones físiques que tinguin la propietat o el control en última instància del client o la persona o persones físiques que per compte de les quals es dugui a terme una transacció o activitat. Concretament, s'inclouen com a mínim:

En el cas de les persones jurídiques:

- La persona o persones físiques que en última instància tinguin la propietat o el control d'una persona jurídica a través de la propietat directa o indirecta d'un percentatge suficient d'accions o drets de vot o drets de propietat en aquesta entitat, incloses les carteres d'accions al portador, o mitjançant el control per altres mitjans, exceptuant les societats que cotitzin en un mercat regulat i que estiguin subjectes a requisits d'informació conforme amb el Dret de la Unió o a normes internacionals equivalents que garanteixin l'adequada transparència de la informació sobre la propietat.
- El fet que una persona física tingui una participació en el capital social del 25% més una acció o un dret de propietat superior al 25% en el client serà un indicatiu de propietat directa. El fet que una societat que estigui sota el control d'una o diverses persones físiques o que múltiples societats, que estiguin al seu torn sota el control de la mateixa persona o persones físiques, tingui una participació en el capital social del 25% més una acció o un dret de propietat superior al 25% en el client serà un indicatiu de propietat indirecta.

En el cas dels fideïcomisos³⁴:

- (i) El fideïcomitent.
- (ii) El fideïcomissari o fideïcomissaris.
- (iii) El protector, en cas que hi hagi.
- (iv) Els beneficiaris, o quan els beneficiaris de l'entitat o l'estructura jurídica estiguin encara per designar, les persones en benefici de les quals s'ha creat o actua principalment l'entitat o l'estructura jurídica.
- (v) Qualsevol altra persona física que exerceixi en última instància el control del fideïcomís a través de la propietat directa o indirecta a través d'altres mitjans.

En el cas d'entitats jurídiques com les fundacions i les estructures jurídiques similars als fideïcomisos.

- Estaran incloses en aquesta categoria la persona o persones físiques que exerceixin un càrrec equivalent o similar als contemplats pels fideïcomisos.

Altres mesures i pautes d'actuació durant la fase de selecció

³⁴ Disposició per la qual un testador deixa la seva herència o una part d'aquesta encomanada a una persona amb finalitats determinades perquè, en un temps determinat, la transmeti a una altra o la inverteixi de la manera que se li indica.

- Realitzar, si s'estima pertinent, altres comprovacions mitjançant consultes a bases de dades existents, públiques o privades (Plataforma de Contractació del Sector Públic, Registre Mercantil, etc.) que permetin conèixer les possibles vinculacions entre empreses i/o amb participants en els procediments d'adjudicació de contractes.
- Revisar les ofertes i la concurrència dels candidats per detectar pràctiques anticompetitives.
- Notificar, abans de l'adjudicació del contracte, a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) o, si escau, a les autoritats autonòmiques de competència, aquells fets que puguin constituir una infracció a la legislació de defensa de la competència. Per exemple, ofertes tècniques idèntiques, errors gramaticals o ortogràfics repetits en ofertes diferents, ofertes econòmiques separades per quanties molt reduïdes, percentatges de rebaixa idèntics, entre d'altres.
- Publicar la composició dels òrgans que intervinguin i els seus substituïts.
- Publicar el càrrec dels membres dels òrgans que intervindran, no sent suficient la simple al·lusió genèrica o indeterminada.
- Deixar per escrit l'aplicació dels criteris de valoració i les puntuacions obtingudes.
- Assegurar una adequada motivació en les exclusions i adjudicacions.
- Dur a terme una gestió dels conflictes d'interès segons el que s'estableix a la Política antifrau.

Pautes d'actuació durant la fase d'execució

- Durant la supervisió del compliment de l'execució del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, incorporar, en la mesura del possible, diverses persones que participin en la supervisió.
- Mantenir un registre escrit de les actuacions realitzades durant la supervisió de l'execució del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Deixar per escrit i registrar totes les revisions i decisions que s'hagin pres en relació amb el compliment del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, pròrroques i penalitats.
- Interpretar de manera restrictiva els motius per a desistir del procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis o de rescissió del mateix.
- Revisar adequadament les modificacions significatives del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis durant la seva execució.
- Supervisar que els pagaments es realitzen a la persona o entitats corresponents.

Pautes d'actuació que afecten a totes les fases

- Segregar les funcions, especialment pel que fa a la separació de tasques d'execució i de supervisió.
- No barrejar imports i partides pressupostàries dels fons MRR amb altres partides pressupostàries i fons d'FGC.
- Vetllar perquè la comunicació amb candidats sigui honesta, completa, paritària, proporcional i registrada per escrit.

- Evitar la comunicació amb candidats i adjudicataris per canals no oficials o mitjans no escrits, fet que pugui comportar una situació de privilegi respecte als altres candidats.
- Assegurar uns nivells adequats de transparència i motivació a les resolucions.
- Portar a terme una doble revisió o doble autorització en les actuacions i decisions més crítiques.
- Impartir formació en matèria antifrau, anticorrupció i de lliure competència.
- Comunicar de forma periòdica la normativa interna (Codi Ètic, Política antifrau, Procediment de gestió i assignació de fons, etc.), així com circulars informatives, incorporant certificats de lectura i acceptació.
- Implementar mesures per assegurar la confidencialitat de la informació dels candidats (limitació d'accés, destrucció de documentació, etc.).
- Abstenir-se de promoure o participar en cap procediment de contractació pública/conveni/encàrrec a mitjans propis amb persones físiques o jurídiques amb les quals s'hagi mantingut algun tipus de vinculació laboral o professional en els dos (2) últims anys.
- Abstenir-se de participar en més d'un 10%, de forma directa o indirecta, en empreses que tinguin algun concert o contractes de qualsevol naturalesa amb FGC. Excloure del procediment a aquelles persones infractores o que es trobin en una situació de conflicte d'interès.
- Sancionar aquells incompliments de la legislació aplicable i/o de les disposicions contemplades en el Pla de mesures antifrau.
- Adoptar les mesures pertinents de correcció i persecució del frau, corrupció i conflictes d'interès contemplades al Manual del Pla de mesures antifrau i a la Política antifrau.
- Revisar de forma periòdica el present Procediment i la resta dels elements que conformen el Pla de mesures antifrau, així com de forma sobrevinguda en cas de detectar algun cas de frau o canvis significatius en el procediment o personal d'FGC.
- Impulsar l'ús de la Bústia Ètica i de Compliment per a la comunicació d'irregularitats en el procediment d'adjudicació de contractes/convenis/encàrrecs a mitjans propis.
- Complimentar la fitxa de comprovació de *red flags* (banderes vermelles) al finalitzar cada fase del procediment de contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis (**Annex 7.1**) per part del responsable de l'expedient per evitar-ne l'existència o que condicionin la correcta execució del procediment.

Annex 7: Llistat de red flags (banderes vermelles)

Fase de preparació: El llistat de verificació en aquesta fase serà responsabilitat del personal que redacti els requeriments tècnics, que haurà de redactar-se juntament amb l'informe de necessitats, i s'inclourà en l'expedient corresponent.

- Avançar a un candidat informació que encara no s'ha fet pública o que no es farà pública.
- Criteris d'adjudicació no objectius, que vulnerin la lliure competència, discriminatoris o indeterminats.
- Criteris d'exclusió o requisits que beneficiïn a un dels candidats.
- Criteris d'adjudicació completament desvinculats de l'objecte de contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Criteris qualitatius de valoració de difícil càlcul o determinació.
- Definició de les característiques o condicions del contracte de difícil execució o que beneficien clarament a algun dels candidats.
- Definició de requisits de solvència que beneficiïn clarament a algun dels candidats.
- Definició imprecisa, indeterminada o vaga de l'objecte i característiques del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Definició molt vaga dels criteris de valoració o càlcul de les ofertes que requereixen una interpretació molt subjectiva.
- Definir el preu o valor del contracte/encàrrec a mitjans propis per sota del preu normal de mercat.
- Disseny de plecs (requisits de concurrència, lots, etc.) que afavoreixin comportaments col·lusoris.
- Filtrar a un candidat informació sobre el contingut de les ofertes d'altres candidats.
- Fixació del preu del contracte per un import pròxim al límit quantitatiu de la tipologia de contracte.
- Fixar terminis per a la presentació d'ofertes desproporcionats o que limitin la concurrència d'ofertes (períodes curts, períodes de vacances, etc.).
- Fragmentació en contractes/convenis/encàrrecs a mitjans propis similars o divisió en lots l'objecte i la naturalesa dels quals és la mateixa.
- Impulsar contractes/convenis/encàrrecs a mitjans propis que incloguin prestacions o necessitats ja cobertes.
- Impulsar/preparar contractes/convenis/encàrrecs a mitjans propis innecessaris o perjudicials (característiques, durada o necessitats falses, sobredimensionades, injustificades o no avalades per l'anàlisi cost-benefici).
- Influències externes per a determinar la necessitat de realitzar la contractació/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Inici d'una nova licitació sobre el mateix objecte d'una licitació desistida sense una clara causa de justificació.
- Convidar sempre als mateixos proveïdors/tercers.
- Millor tracte o comunicació de major qualitat o fluïdesa amb un candidat que amb la resta.
- Modificacions significatives dels plecs en moments o per causes poc justificades o vinculades a la concurrència o no d'un candidat.
- No permetre o dificultar l'accés a informació als candidats o tercers.
- Objecte, necessitat o característiques del contracte vinculades o ajustades a un candidat en concret.
- Pagament de primes o compensacions indegudes o injustificades a candidats en el marc d'un diàleg competitiu o concurs de projectes.
- Quantitat injustificada de criteris subjectius de valor.
- Realitzar algun comentari o comunicació que pugui crear alguna preferència, conveniència o avantatge a algun candidat.
- Fer declaracions d'urgència quan l'objecte del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis no ho requereixi.

- Organització d'encàrrecs a mitjans propis en supòsits en que les necessitats d'FGC requerissin d'operadors del sector privat.
- Requisits de solvència desproporcionats, innecessaris o que puguin dificultar la lliure concurrència d'ofertes.
- Sol·licitar al proveïdor actual o a un dels futurs candidats la preparació dels plecs de licitació o realitzar consultes durant la preparació dels plecs.
- Inexistència de procediments per a dur a terme encàrrecs a mitjans propis.
- Justificació insuficient del recurs a l'encàrrec a mitjans propis.
- Execució de forma paral·lela d'activitats similars amb recursos propis.
- Emprar de forma recurrent (anualment) l'encàrrec a mitjans propis per a determinades activitats.
- Existència clara de recursos infrautilitzats que podrien destinar-se a projectes o actuacions incloses en el encàrrec a mitjans propis.
- Incompliment per part del mitjà propi dels requisits per a ser-ho.
- Falta d'inclusió del mitjà propi a la Plataforma de Contractació.
- Definició de les tarifes aplicables a l'encàrrec a mitjans propis molt per sobre o per sota del preu de mercat.

Fase de selecció: El llistat de verificació en aquesta fase serà responsabilitat de l'òrgan de contractació, i s'inclourà en l'expedient corresponent.

- Acceptar millores quan en els plecs no es contempla tal possibilitat o no vinculades amb l'objecte del contracte.
- Adjudicació a una persona jurídica l'objecte social de la qual difereix completament de l'objecte del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Adjudicació del candidat que ha participat en la preparació dels plecs o en la determinació de les característiques/requisits del contracte.
- Admetre o excloure empreses licitadores de manera esbiaixada.
- Admetre una oferta que no compleix amb els requisits mínims de solvència tècnica o econòmica o en la qual concorre una prohibició de contractar.
- Alt nombre de queixes o reclamacions per part dels candidats.
- Avançar a un candidat informació que encara no s'ha fet pública o que no es farà pública.
- Coincidència en una única persona de funcions que col·lideixen o creen biaixos.
- Concurrència d'ofertes d'empreses del mateix grup empresarial o empreses amb noms o característiques similars.
- Contractació d'una empresa d'un funcionari o autoritat, d'un familiar o empresa del mateix grup o que hagi exercit un càrrec recentment o amariat notòria.
- Decisió de no adjudicar o subscriure el contracte o el desistiment del procediment sense causa justificada o de forma no motivada.
- Falta d'apreciació d'una oferta anormalment baixa o falta de justificació adequada d'aquesta.
- Falta de comunicació a licitadors i candidats sobre la decisió o resultat de la licitació.
- Falta de la tramitació o impuls oportú del recurs.
- Falta de motivació en resolucions o motivació molt genèrica i indeterminada.
- Falta flagrant de transparència en resolucions i decisions.
- Filtrar a un candidat informació sobre el contingut de les ofertes d'altres candidats.
- Filtrar informació privilegiada o que impliqui una posició d'avantatge enfront de la resta de candidats.
- Inaplicació o incompliment de les mesures cautelars i indemnitzacions establertes.
- Incompliment desproporcionat i injustificat dels terminis.
- Millor tracte o comunicació de major qualitat o fluïdesa amb un candidat que amb la resta.
- Modificació significativa dels plecs una vegada presentades les primeres ofertes.
- Modificar l'objecte o les característiques del contracte durant la negociació.
- No atendre de forma reiterada les legítimes i adequades sol·licituds d'informació de candidats.
- No comunicar a tots els candidats possibles aclariments o correccions.

- No comunicar indicis de col·lusió/anti competència a l'autoritat pertinent (com a ofertes tècniques idèntiques, errors gramaticals o ortogràfics repetits en ofertes diferents, ofertes econòmiques separades per quanties molt reduïdes, percentatges de rebaixa idèntics).
- No corregir errors materials en la suma de puntuacions.
- No denunciar o sancionar als servidors públics que incorrin en pràctiques irregulars o fraudulentos.
- No reaccionar ni alertar de pràctiques clarament anticompetitives.
- No recusació/no abstenir-se de participar en el procediment en cas d'existir conflicte d'interès.
- Realitzar algun comentari o comunicació que pugui crear alguna preferència, conveniència o avantatge a algun candidat.
- Realitzar alguna adjudicació al marge del procediment de contractació.
- Realitzar una segona volta de valoració amb criteris de judici de valor una vegada es tingui la puntuació inicial de tots els candidats.
- Resolució de preguntes plantejades pels candidats per mitjans no oficials o no prevists en els plecs sense portar un registre.
- Selecció d'empreses de nova creació, en procés de creació o no adequadament constituïdes conforme als criteris legals.
- Ús excessiu de millores com a criteris d'adjudicació.
- UTEs fraudulentos o indicis d'acords col·lusoris.
- Utilització de criteris de desempat d'ofertes indefinides, poc transparents o de difícil comprensió o determinació.
- Utilitzar o revelar a tercers informació confidencial dels candidats.
- Valorar de forma esbiaixada les ofertes.
- Valorar les ofertes mitjançant criteris no contemplats en els plecs o de forma poc transparent.
- Concentració d'encàrrecs en un mitjà propi específic, en el supòsit que existeixin diferents amb la capacitat d'executar el servei o proveir el subministrament requerit.
- Falta de coincidència entre l'activitat del mitjà propi al que es realitza l'encàrrec amb les activitats que li són encarregades.

Fase d'execució i tancament: El llistat de verificació en aquesta fase serà responsabilitat dels responsables del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, i s'haurà de realitzar a la liquidació del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, i incloure a l'expedient de corresponent.

- Absència de certificat de compliment o signatura indeguda d'aquest.
- Acceptar modificacions *de facto* de l'objecte del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Adjudicar prestacions addicionals en l'execució d'un contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis sense la deguda licitació o procediment corresponent.
- Alt nombre de queixes o reclamacions per part dels candidats.
- Aprovar modificacions que alterin el contingut essencial o l'objecte del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis o la introducció de característiques que haguessin suposat la contractació d'un altre candidat.
- Aprovar pròrroques innecessàries.
- Atorgament de drets o exclusió d'obligacions al contractista de manera indeguda en resoldre el contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis de mutu acord.
- Autoritzar pagaments injustificats o irregulars.
- Certificar més hores d'un servei de les realment executades.
- Condicions que difereixen de les estipulades en els plecs/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Decisió de no adjudicar o subscriure el contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis o el desistiment del procediment sense causa justificada o de forma no motivada.
- Falta d'acreditació documental de les despeses o hores treballades per part del contractista.

- Falta de motivació en resolucions o motivació molt genèrica i indeterminada.
- Falta de penalitats o compensacions enfront d'una execució defectuosa o demora en l'execució.
- Falta flagrant de transparència en resolucions i decisions.
- Modificar injustificadament alguna de les condicions del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis una vegada adjudicat o formalitzat.
- No detectar la substitució o modificació d'algunes parts del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- No executar les garanties enfront de defectes o vicis.
- No exercir un degut control sobre la correspondència entre els pagaments i factures amb l'execució real del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- No exigir la rectificació d'una deficiència d'execució.
- No exigir responsabilitat per incompliments.
- No formalitzar una modificació del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- No instar la revisió d'ofici enfront de causes justificades.
- No resoldre deficiències detectades durant l'execució del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis.
- Obtenir una prestació diferent a la contractada/acordada.
- Pagaments a empreses situades en territoris considerats com a paradís fiscal.
- Permetre de facto la subcontractació o cessió en l'execució contrària al que s'estableix en els plecs.
- Reconèixer com executat alguna cosa que no ho està íntegrament.
- Revisió/modificació de preus una vegada feta l'adjudicació.
- Successió empresarial del contractista no adequadament justificada.
- Absència de tarifes per encàrrecs a mitjans propis aprovades per l'òrgan competent.
- Falta d'actualització de les tarifes per encàrrecs a mitjans propis.
- Aplicació incorrecta de les tarifes establertes en l'elaboració del pressupost.
- Estimació incorrecta de les unitats a les quals s'apliquen les tarifes en els encàrrecs a mitjans propis.
- Reclamacions de despeses realitzades de forma irregular o fora de termini.
- Falta de compensació de les activitats subcontractades.
- Falta d'informació respecte la subcontractació realitzada pel mitjà propi.
- Superació de les activitats subcontractades del límit del 50% de l'encàrrec a mitjans propis sense autorització prèvia.
- En el cas de licitació de la subcontractació per part del mitjà propi, la no facturació conforme el cost real de les despeses en les quals hagi incorregut quan hagi obtingut baixes substancials en el preu.
- Superació del preu subcontractat de la tarifa aplicable.
- Subcontractació recurrent dels mateixos proveïdors per part del mitjà propi.
- Incompliment del deure de publicació de l'encàrrec a mitjans propis a la Plataforma de Contractació corresponent en el cas d'encàrrecs d'un import superior a 50.000€, IVA exclòs.

Red flags sobre conflictes d'interès en els membres d'FGC:

- Relació familiar, personal o professional amb proveïdors/contractistes recurrents.
- Augment notable i sobtat del patrimoni o nivell de vida.
- Relacions de negoci o professionals vinculades a l'objecte del contracte/conveni/encàrrec a mitjans propis, pròpies o d'algun familiar.
- Rebutjar un canvi o promoció interna que implica abandonar la funció de contractació pública.
- Falta de declaració d'absència de conflicte d'interessos.
- Ocupació d'un lloc de treball anterior a una de les empreses candidates.

Annex 7.1. Fitxa de comprovació red flags (banderes vermelles)

En les diferents fases descrites en els apartats anteriors, i d'acord amb les responsabilitats assignades i terminis, s'haurà de completar la fitxa de comprovació següent:

<i>Red flag</i>	¿S'ha detectat en el procediment alguna de les banderes vermelles definides per FGC?			Observacions	Mesura adoptada
	Sí	No	No aplica		

Annex 8: Test d'autoavaluació de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció

Pregunta	Grau de compliment ³⁵			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a FGC garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès?				
2. Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?				
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al més alt nivell, en la qual es compromet a lluitar contra el frau?				
4. Es realitza una autoavaluació que identifihi els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorrin i es revisa periòdicament?				
5. Es difon un Codi Ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?				
6. S'imparteix formació que promogui l'ètica pública i que faciliti la detecció del frau?				
7. S'ha elaborat un procediment per a tractar els conflictes d'interès?				
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interès per tots els intervinents?				
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i s'han comunicat al personal en posició de detectar-los?				
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				
11. Existeix algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				
12. Es disposa d'alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				

³⁵ 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.

Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica de sistèmic o puntual?				
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades en l'entitat executora, en l'entitat decidora o en l'Autoritat Responsable, segons sigui procedent?				
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les Autoritats Públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?				
Subtotal punts				
Punts totals				
Punts màxims a obtenir				
Punts relatius (punts totals/punts màxims)				
Puntuació final: Punts relatius multiplicat per dotze (x12)				

Taula de càlcul del nivell de risc:

El nivell de risc ve determinat per la puntuació final obtinguda (punts relatius x 12)³⁶.

Risc baix	Puntuació final $\geq 10,8$
Risc mitjà	Puntuació final $\geq 9,6$
Risc alt	Puntuació final $\geq 8,4$

³⁶ Tant els trams de puntuació per a determinar el nivell de risc com el càlcul de la puntuació final s'han obtingut en atenció a la taula de valoració de l'estimació del risc indicada al final de l'Annex II de l'Ordre Ministerial que proporciona una rellevància del dotze (12) % en el test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció respecte al total.